

AKATALPA

Mayıs 2011 - Sayı 137

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Hüseyin KÖSE

Reha YÜNLÜEL

KOZMOS

Bir şey oldu, biliyorum, birden atımın
Karardı yelesindeki beyaz ihtişam
En fakfon alaşımli hukuksuz yergi
Toprağın en damarlı yeriydi rastlayan
Ne vakit firarıma bir tünel kazacak olsam

Ah papatya! Aşka deşilmiş gövdem!
Farz et ki ağzımda gözle görülmez
Son bir veda busesi durmada serseri gençliğimden
Elbet iyi adamlar hep kötü kızları sever
En kısa çöpleri çeker, çünkü bu yüzden
Terkisinde cesaret, gül lokumu, pamuk şeker
Doygun bedenleri aşta şahbaz çizdiği
Farz et ki ellerimiz gizli birer ünlem sevmek fiiline
O büyük arzular imkânsız yollar yaşlandıkça daha da uzayan
her şey
Farz et ki artık kalmasın ihtimallere
Bulsun ve sevsin birbirini herkes

Tebeşirsiz bir okuldan geliyorum, sabahları
Çakıllara yazıyorlar tekinsiz baba adlarını

Çünkü babalar ve çocukları aynı kederlerden ölürler
Kozmostur alınlarındaki boğumlu uyku
Bir omuz ömürlerde ezel kâtiplerinden bilinirler
Ve bilirlere göğü acılar bürüyünce ecel niçin kirlemez
Niçin bir kızın çal'ı tebensümüne hırıltı gibi karışmaz
Köpekler uzağa havlamaz üçra kasabalarda
Bir kavak gibi kavlatmadıkça yabancı birini rüzgâr
Nehirsin, bilirsin sen, cürmün su aktığın kadar
Neptün'sün, uzayın derin kuyu, kıyıların boş
Kar altında bir kambur, aşk hepimizin yarası
Bir de fermansız bu şehre bu dem uğrama derler
İlaç derman arama, zinhar değişmez
Tek bahtına beyaz karda esmer gülümsemesi

Elenmiş bir külden geliyorum, akşamları
Tütüyör ıssızlığım ateşin dört duvarında birden

15-17 Şubat 2011

"gaydalı bir aşk şiiri"

© reha yunluel, strasbourg-2011

KAHROLSUN ŞİİR!

şiir bir tür bâb-ı âlîdir. her sanat dalının kendisine açıldığı ya da içinden geçtiği hayâlî bir yer. ya da tüm sanat dallarının bir toplanma yeri. bir mahfil. şiiri herhangi bir dile mahkûm etmeksizin, kendisinin bizâtihî bir dil olduğunun bilinciyle bakarsak eğer, şiirin diğer sanat dallarıyla kuracağı açık hısımlığın o çok küçümsenen, küçümsediğimiz «şiirsel»de tezâhür ettiğini *sözcük faşistlerinden* yâhut da *bakarkörlerden* başka kim görmezden gelebilir?

-selliğiyle şiir, herkesin, çapına göre çapınca çapında biçtiği ve *tükettiği* kişisel bir algı düzlemidir. zaman içinde nesnelleştirebildiğimiz aç, tüketilenden geriye kalandır, kalabilendir.

fotoğrafın da, diğer sanat dallarında olduğu üzere, şiirle ilişkisi böyledir.

Adnan Akdağ, Ayşegül K. Anakin, Suat Kemal Angı, Gülden Aşçıoğlu, Nihat Ateş, Melek Avcı, Alican Aydoslu, Walter Benjamin, Nur Bilgin, Özkan Ali Bozdemir, Taner Cindoruk, Murat Çakır, Ersun Çıplak, Ramis Dara, Mustafa Demircioğlu, Rasim Demirtaş, Oresay Özgür Doğan, Gültekin Emre, Saliha Zeynep Ergün, Seda Eriş, Mustafa Eroğlu, Ümran Ersin, İshag Uygur Eskiciyan, Mehmet Girgin, Mehmet Gökyayla, Bekir Göl, Can Görtan, Sevâl Günbal, Alper T. İnce, İbrahim İspir, Adil İzci, Korkut Kabapalamut, Duygu Kankaytsın, Muammer Karadaş, Hüseyin Köse, İbrahim Oluklu, Ferhan Öke, Caner Önal, Musa Öz, Yaprak Öz, Seyhan Özdamar, Tolga Özen, Pelin Özer, Didem Peker, Tamer Sağır, E. Sema Sezen, Mustafa Burak Sezer, Barış Temizkan, Yusuf Turhallı, Papyon Tayfun Türkan, Can H. Türker, Ozan Can Türkmen, Ece Ürkmez, Emre Varışlı, Yıldırım Vural, Adem Yeşilyurt, İrfan Yıldız, Osman Yoluç, Reha Yünlüel.

ŞAİR ODALARI

Oresay Özgür DOĞAN

Ürkünç ve korkunç zamana...

Söylendik durmadan her odada bir Gılgamış.

Yasa: Şairler Asil Konseyinin Sözcüsü, soylarının doğuştan yaratıcı şiir tanrısına dayandığını; söyleme ve yazma yetkisini de şiir tanrısından aldıklarını, bu nedenle estetik büyüyü koruma ve kollama görevinin kutsal olduğunu söyledi.

Hüküm: İlgiler ve aynalar konağında kendini besleyen muğlak övgüleri selamlayan Agamemnon, kin kokan yerginin büyük anlamın anlamını daralttığını; anlamsızlığa anlam yazmanın her kafadan bir ses çıkaracağını ve şiire doğuştan eğilimliler için yarışmalar düzenlenmesinin, bir erdem birliği oluşturacağını söyledi.

Ve Uzun Otlar fısıldadı: "Akıllı Zeus iyi şairleri sever!"

"Egemen rüzgâr gibidir."

Gergef: Algisından Harf Kovan, gerçeği deforme ederek, 'İyiler ve Kötüler Listesi'ni yayımladı.

Rüya: Sabahı karşılamaya oturmuştuk. Büyük bir gürültü ve şüpheyle içeri girdiler. Hemen görünmezlik düğmeme dokundum ve bir köşeye çekilip izlemeye koyuldum. Her yeri talan ettiler. Aptallar, sakladığım şiir kitaplarını bulamadılar! Daha önceki gelişlerinde de bulamamışlardı. Küçük kuytuya sakladığım en önemli şiiri de bulamadılar. Boşluğa bir iki soru sordular. Sonra tutanak tuttular ve gittiler.

Bir tutanağın kime, ne faydası vardır; uçurumlarıyla konuşan bir zaman aralığının, yani tutanak günlerinin?

Aşağıdakiler, yukarıdakiler...

Gelişme: Dün sabah, resmi bir daireye, şiirlerimi başka illere taşıyacak Devlet kamyonlarına ihtiyacım olduğunu belirten bir dilekçe verdim. Derdimi saygılarımla arz ettim. Dilekçe önemli bir başvuru aracı.

Ayrıca ilan tahtama bir not astım. Notta: Yakın zamanda, bir büyük şikâyetimi içeren 'Herkesin İyiliği İçin Kılışal Poetika' başlıklı yazımı, 'Sanatsal İnceliğin Estetik Kitabı'nda paylaşacağımı; yazının en çarpıcı bölümlerinde: Şair için ruh çağırmanın önemi ve mavera; şiir satışına engel olan kötü şairlerin akıl dışı eylemlerinin çetrefilli yapısı, bir değişim modeli içinde irdelenmiş şiirin yakın zaman köşe taşlarının neopolitik-neostratejik açılımı kapsamında 3-5-2-1-0-1-1'in önemi ve kaderine tırmanan manifesto, konularına yer vereceğimi belirttim.

Bu akşam genç şairlere, öncelikle biçim üzerine yoğunlaşmanın önemini anlatacağım. Biçim yoğunlaşması, çağın vebasını yabancılaşmaya karşı onları diriltecek. Acaba

bu konuda Valéry ne dedi? Şu Paris Tabloları'nı da yeniden okumalıyım.

Tanrım ne kadar akıllıyım ve dokunulmaz. Şu akaçlama işini de halledersem, bu açılım beni zamanın kayığıyla 'Ölümsüz Şairler Papirüsü'ne taşıyacak.

Güncelleme: Birkaç önemli dergide, birkaç önemli yazı okudum. Önemli yazılar, vehme kapılmış bir kederi yazıyor... Görülen lüzum üzerine eski bir yazıyı gün yüzüne sürdüm.

Cesaret kılıçların ucunda parladıkça, büyük şiir avlusunda, her yılın sonunda çalışacak olan bir çanak çömlek mahkemesi kurulmalı.

İlerleme: Sıradan bir gün. Bir şey olmak boş bir uğraş.

Ares tepesinde bilgili ve deneyimli Arkhon'ların huzurunda şiir okuyan, Örselenmiş Şair'in bir Kynik'le dedikodu yaptığını söyledi.

Şapşal Şair Solucan, sorular ve yargılar düzeneğinin sözcüklerini ardı ardına ateşleyerek, yaşamın henüz gün ışığına çıkmayan yüzünde anlamak eylemine koşanı, yerden yere vurduğunu söyledi.

Az Konuşan Ağır Yorumcu, 'Şiir Havzasına Yönelmiş Riskler ve Asimetrik Tehditler' başlıklı makalenin anlam ve duygu yükünü sırtladığını, paragraflar üzerinde ışıldayan imgesel görseleğin ise sanatsal inceliğin bir örneğini oluşturduğunu söyledi.

Genel Sekreter Bay Teflon Tava, istifasını geri aldığını ve aktif bir görevi kabul edebileceğini söyledi.

Yaşlanmış Şair, kem gözlerden çekindiğini, okuyucuya, kendi anlamını yazdıracak anlamı da anlamsız bulduğunu söyledi.

Adını Dikensiz Gülle Besleyen Şair, bu sabah, Ölüler Yazınının Birinci Dereceden Kıdemli Sorumlusu'nun, Kıymetli Defter'e iki önemli cümle yazdığını söyledi. Şair, sorumlunun birinci önemli cümlede: Teknoloji temelli toplumsal değişimin yıkıcı eyleminin, 'öteki sorunsalı' düzleminde, yüksek standartlarla donatılmış cemiyetin olumlu tutumlar bütünlüğünü zedelediğini;

İkinci büyük cümlede ise: Logosun benzersizler boşluğunda beslenen ve nefisini terbiye eden neo-şiir tutumunun nahif tavrının somut ipuçlarına asılan yan anlamlarının biçimli sesinin, ürpertiler balonuyla yeryüzünü dolaşabileceğini, ifade ettiğini belirtti.

Yaratıcı-Görevli, eserinde; şair ölçme gücünü kullanarak, estetik şairler kent devletinden fişkıran yüksek şiir enerjisinin somuta indirgenmiş güzel örneklerini ortaya çıkardığını söyledi.

Zembilini Kıymıkla Dolduran, Kopmalar Eskizi'nde; yaratının, uyum evinde renklendirilmiş ortak amaç tarafından biçimlendirilmesiyle ortaya çıkacak olan yetkinliğin, serpilmiş inanç evinde beklenen büyük dönüşümü gerçekleştirebileceğini yazdı.

BİR ÇİÇEĞE ŞİİR YAZMANIN ÜRPERTİCİ ÇEKİNGENLİĞİ

I.
Gözbebeklerinden küçük
Dağılan tohumları

Toplayıp bedenine eksen
Bereketli bir bahar doğardı

→

Şiir Sevenler Birliğinin Sanal Âlemler Bölge Temsilcisi, haftalık konuşmasında, geleneğin eteğine yapışmış çağdaşlık ve vicdan poetikasıdan söz etti. Sanatın sanat için yapılması gerektiğinin altını defalarca çizen temsilci, şiirin, seçkinlerin sanrısız bir edimi olduğunu; ruhtan üflenen yaratıcılığın gizlenmesi gerektiğini ve bu nedenle herkesin şiirinin olamayacağını; tanımlanmış boşlukta şiir yazmak ve okumak isteyenlerin ise öncelikle temel ve ileri olmak üzere iki aşamalı bir eğitimden geçmek zorunda olduklarını belirtti. Yan odada yılgınlığın ortasında anlamlarını kodlayan Lemur, şiire derin ve manalı bir yara açıp, pansuman yapmaya çalışan bu yama ve ahlak kalıplarının Aristokles'ten kopya çektiklerini söyledi.

Küseğen Şair, üst dili okuyabildiğini, örtük anlamlarla gülümseyen simgeleri çözebildiğini söyledi.

Kıdemli Çırac, duyarlı kalbinin tükürüğüyle övgüler bezini ıslattıktan sonra Büyük Acemi'nin adının yazılı olduğu pirinç tabelayı parlattı ve ekledi: "Ömrüm yettikçe meyve veren bu ağacı sulayacağım." Duvarda kara bir leke gibi duran Şiir Saati, tam on ikiyi vurdu ve saatin içinden çıkan Şiir Kuşu, üç kere arka arkaya: "Yalnızca melekler, tanrının borazanını çalar" diye seslendi.

Kendini eylemin akıllı ilan eden kurbağa gözlemcisi, çokluğun sınıfsal çıkarımı okşayan, elit duyarlılığı öptü ve sevdi. Utandı, aşağıdakiler... Zavallı kurbağalar...

Karşılaşma: Büyük Donanım, eleştiri kültürü nedir? Diye sordu. Bir şey aynı zamanda hiçbir şeydir. Susmalar, çarımhta son bulacak olan yazgının ölüme armağanı.

'Sessiz Kalma, Büyük Akıl ve Kurnazlık Politikası' üzerine cümleler büyüten Akıllı Şair, incelikli oynaşmalar etkileşiminin yararlı sonuçları üzerine somut ipuçları verdikten sonra vicdanını yüzüne sürerek, yer edinmenin ve söz sahibi olmanın etik (!) fotoğrafını konuşmalar fuayesine astı.

Yönseme: Büyük geleneğin kuzinesinde pişmiş tutum ve alışkanlıklar şiir ve eleştiriye kısırdığında, ikiyüzlü aynanın korkağı, zamanın ruhunu yüceltti.

Sonuç: Şair odalarını kapattım. Akaki Akakiyeviç'in çalınan paltosu için derin bir üzüntü duyuyorum. İnsan, acımasız. Yine sevgilime mektup yazdım.

II.
Rüzgâr ağaç gövdesidir onun dansında
Titreyen yapraklarıyla
Dokunamadığı havaya dam

Tozuyla tırmanır kelebek dağına
Nehri kokusuyla dalgalandırır

III.
Yüzünün kızardığı olmuştur güneşte
Gölde serinletir aklımı

Sökülerek çoğalır
Parçalanan talaş tonunda

IV.
Parmaklarıyla konuştuğunu da görmüştüm
Hiç utanmadı çıplaklığından

V.
Gökyüzünün dürbünü teninde
Dibine eriştiğinde
Sözün parlağını bulur

Onunla boyar
Emzirdiği kuşları

VI.
Kırılan sapındaki ifade
Yol gösterir hayatından sapana

Dilinde boyveren dize
Yağmuru sersemletir

VII.
Bir gün ansızın
Kış bulutu ufkunda
Sersemledi taçyaprağı

Buzun altında canlı
Çelik doğumu bahara

VIII.
Renginden soyunduğu oldu
Kimse görmedi ama küstüğünü

Gizlenmedi dünyadan
Sesi kökünde gitti
Geleceğine

IX.
Dile gelmez bir derinliği var
Küçük şeylerin

Bir çiçeğe şiir yazmak sözü örneğin
Kalemin ucunda
Gülmekten öldürüyor
Dalgacı kuşlarını vadinin

Yaprak ÖZ

ADADA

buluştuk adada:

kâğıt zambaklar kâğıt zambaklar yedik
ayıışığı izlemeye gittik akşamları
yapraklar yapraklar topladık rüzgârda
biri şiir okudu, biri şarkı söyledi, biri güldü,
içimizden birilerinin
yunuslar gördük birbirimizin gözleri içinde,
bu iyi şans belirtisiydi
yıldız kırıntılarıyla doldurduk cebimizi akşamları
kumdan şatolar yaptık kâğıttan şatolar kurduk
rakı içtik güldük sevindik
kuşdili konuştuk aramızda
bir şaman ayini gibiydi şiir okumalarımız
ve gammazdı martılar,
şiirlerimizi şehre taşıdılar
kirpileri saydık ada ormanında akşamları
dilek diledik Aya Yorgi'den inerken aşağı
yıldızlar yıldızlar topladık yağmurda
dileğimiz hâlâ dallara asılı

Murat ÇAKIR

BKZ. SAHİFE 1462

masadan temiz kalkacağız aynur, hesaplar devletten
yüzün kaçmıştı geçen gün laf arasında, unutmadım?
unutmadım, açık menüü ve boyumuzun ölçüsünü
dişlerinin arasına sıkışan ağzındı. unutmadım
eğriyim doğruyum çalışkanım, hadi doktor olalım
hadi hapishanecilik oynayalım bir iki üç tıp
nede olsa damarlarımdan geçiyor üçüncü köprü
nede olsa nesli tükendi kamışların köpek dişlerimin

şuradan geçerken sevdiydim seni? güm güm güm
ve yüzünün her baskısını ve iç açılarını kalbinin
ve harfi harfine inandım, falcı kadınlara
günün anlam ve ehemmiyetine ve rus ruletine
sırf bunun için inandım dere yatağına leblebi tozuna
sırf bunun için inandım kesik dallara sivil atıklara
sırf bunun için öptüm kendimi? ı dont go to school
durma ekmek arası yap hayattan kaptığım illeti

şuradan geçerken sevdiydim seni? inanmazsan bak
yanık otlara cam bardaklara ekmek kokusuna
şu çilek reçeline şu balkonlara şu soru edatlarına
ne anlar akrobatlar yer çekimi kanunundan
erol taş iyi adam, inanma türk sinemasına aynur
benim geçiş üstünlüğüm var, kalıbımı basarım
kötü adamları çöpe at, geri sar ömrümüzü
hayattan düşüyoruz, aşktan ve ceza yargısından

uzak

'sen' ile 'ben' gibi.

Muammer KARADAŞ

BAŞROLLERDE HÜZÜN

Bütün olasılıklarda bir yolculuk beliriyor
Yüzünde mola veriyor bir sonbahar treni
Bir an geliyor söz bitiyor kara gecede
Geriyeye gözlerin kalıyor uzak bir su sesi

Mekân ve zaman bu öyküde rol almıyor
Uzun, çatal bir ıslık yalnız, hüznün icabı
Bir de ölü yapraklar, bir de deli yollar,
Bir de bir fincan acı kahve, anlarsın ya!

Bir an geliyor sönüyor bütün ışık
Geriyeye ne kalıyor: Başrollerde hüznün
Mekân ayışığı, zaman yaşlı tomurcuk
Bir yaşam ödeyerek öğrendiğim dili
Kimse, hiç kimse konuşmuyor artık

Mustafa Burak SEZER

BİZ

ne kadar yalnızız bir ikimiz
bu dünyanın sonundaki kumsalda
terli, korkular içinde
ölüler için ilahiler okuyup bakışarak
biz ne kadar yalnızız

öfkeli, gergin insanların içinde
her gün gümbür gümbür bir gürültü
her gün isyan bayrakları ve alaturka hüznün
her gün biraz daha şişmanlayan masif ağrılar

biz ikimiz dünyanın ucunda yırtık bir bayrak gibi
araba seslerinin ve yayaların musikisini dinliyoruz

durmanın bir anlamı yok dünya döndükçe
kimse duramaz kimse umursamadan
yapraklar düşecek sürekli dalından
çocuklar duramaz büyüyecek
büyükler duramaz yaşlanacak
suyu çekilince kuruyacak bu deniz

kederinden fişini çekmiş bir atlı karıncanın
üzerinde oturup hiç kıpırdamadan
saatleri sayamayız, koşan bulutları gözleyebiliriz
göçmen kuşları, geçen uçakları, değişen gökyüzünü
biz ikimiz yorgun bir balıkçı, esmer bir rençper, yaşlı
ekmek ustası olamayız

duramayız, zamanı tutamayız, süpernovaları ve yıldızları
biz ikimiz elbiseleri dolduramayız ve sayfaları

biz engin dünyanın dingin sahilinde
dikilip hadiseleri izleyen sürreal bir çift hayalet
gibi çok yalnız bir geminin içinde
rüzgâr nereye savurursa oraya gidiyoruz.

İstanbul, 2010

Melek AVCI

EV YAPIMI

düşündüm kara kara
hattalarda kaldım bir gece
düştüğüm de oldu
o kanama fiyakalı senaryo

yalanın babası olurum az yakından
daha çocukken eğitildim
yaş ağacı eğitir gibi
sonra koca koca ev resimleri çizdirip
orda unuttuydular beni

aç bakım ağzım bak uçak geliyor
yemezsen cebine koy
istersen sülaleni soy

üsküdar'ı alıp atı geçmeye karar verdim

aya geçidi daha güvenli sevgilerimle

Korkut KABAPALAMUT

BİRİKMİŞ KIRIK DALLAR

özenle kaçınıyoruz sorguya çekmekten yaşamı
bunun yerine kırmızı bir papyon bağlamak daha iyi
ya da biraz alkol karıştırmak denizin kanına
kendinden kuşkulanan polisten gizli

dışarıdan bakınca uyumlu herkes
ışıklar tam saatinde söndürülmüş
bebek arabasına eğilen yüz gülümsüyor
şeytan bile sepetindekini paylaşmaya razı

öyleyse niye sıkılıyorum aranızda?
yeni yetme sarışın bir zamparanın taktığı
deri kravatların anısı gitmek bilmiyor
lombozun su çizgisi deviniyor rüzgârda

sol yanı da aynı gövdemin sağ yanı da
böcekler gezinirken kim bilir nasıl şaşkın/
ya da yağmurun hatırımı sorduğumu duyan biri
bana *elveda* sözcüğünü çağrıştırıyor

soyunmuş dikiliyorum bir ağacın karşısında
bakalım ilk önce hangimiz pes edecek
karıncalar durup bakacak mı bir an için
durup baktıkları gibi sürüngen bulutlara

prova edilmiş deliler ordusuyla gülümsemem
kafatasımsa cehennem lavıyla dolu-
her gece bir dalı ikiye bölüyorum
yaşayacak gücüm var mı anlamak için yarın

Didem PEKER

KIYIM

Dönüşünü uzattı dünya,
soyulmadan bırakılan kayıkçılar gibi telaşsız
yavaş atıyor pullarını,
ağlarca balıkla karnindakileri yokluyorum
av yaşağını haber eden düdüklü de yutmuş
ağzı büyüymüş gülmüyor
şimdi sudan sebeplerle doldurduğum yaş için mum arıyorum
ay tozu, barut, molotof kokteyli biraz
yutmadan beni, dilek tutalım,
başlayalım doğurduğum günü kutlamaya
üveylerine bakamadın
iğne iplikle diktiğin balonların havası kaçtı
sen işçiliğini övdün, biz yerde bir şeyler aramayı
çarşaf gazeteye göre değiştirdi, boyalı olanlarda üşüttük en çok
aklımızı ıslatmaya başladığımız ilk sokaktı, Barış Sokak
bir daha kimseyle barışmadık
'Güve'lerine bakamadın
bu ikinci kaldırdık, ikramımız ağır gelmiş
fail-i pantolonun savunmasını dinlemeden
süt dişlerimizi bağladığımız kapıyı çarptın...
hepsi büyüdü
şimdi belinden tuttuğun bardak için kemerimi çıkartıyorum
on iki delik açıyor kondüktör biletimde,
emr-i azam dünya!
istesen de bir daha dönmedik
on iki duble, on iki delik berabere

Sevâl GÜNBAL

YERALTI TAKVİMİ

Bitişik odalarda sardunya kokusu
Bir çocuğun nazik Tanrı'sına,
Ve dip akıntıları ırmakların
Ferah bir kadının gülümsemesine dönüşür

Yıkık mezarların silinmiş yazmaları gibi dokunmuştur korku
bir kâğıda, kendini açan sesin
çoktandır alışması gibi işkenceye
yüksek ökçelerin
ve atlıların tozuttuğu han önleri
göğü eritmek için kullanılan yakılmış cesetlerin
külleri, bir bozlak olur oralarda
kavruk yürekli bir yolcudur gün
durur vadilerde
daha da duracaktır
adağını bozmak için
toprağa ve karanlığa dönen hırpalayış
ıştır korkuyu
ve mezar taşlarını okuyanlar
tanır elbet kalbimi
bir leylak demetine gömerken

Bitişik odalarda sardunya kokusu
Bir çocuğun nazik Tanrı'sına,
Ve dip akıntıları ırmakların
Ferah bir kadının gülümsemesine dönüşür

WALTER BENJAMİN'İN “ESRAR ÜZERİNE”SİNDEN BÖLÜMLER*

Türkçeleştiren, Suat Kemal ANGI

BÖLÜM 5

Esrar, 1930 Mart'ının Başları

Bölnmüş, çelişkili bir deneyim. Olumlu yanı: Her ne kadar esrar onun için yeni bir şey olsa da, görünürde çok kapsamlı bu tür deneyleri sayesinde Gert'in varlığının zehrin gücünü şiddetlendirici etkisinin olması.¹ Bu etkinin derecesi daha sonra tartışılacak. Olumsuz yanı: Muhtemelen daha düşük kalitede olması nedeniyle (ki benim kullandığımdan farklıydı), preparatın Gert'in ve Egon'un üzerinde yarattığı yetersiz etki. Bu yetmezmiş gibi, Egon'un hayal gücüm için aşırı derecede küçük olan odası düşlerimi beslemek için öylesine yoksuldu ki, ilk kez olarak, neredeyse tüm seans boyunca gözlerimi kapadım. Bu sayede, benim için her açıdan yeni deneyimler yaşadım. Egon'la temasım sıfır, hatta negatifken, Gert'le temasım fazlasıyla –tümüyle saf bir entelektüel sonuç elde etmeyi olası kılacak kadar– tenseldi.

Bununla birlikte, sarhoşluğun belirli evrelere ait sözcükleri ve imgeleri gözden kaçırmama neden olacak kadar derin olduğunu, Gert'in sonraki bazı sözlerinden anlıyorum. Ayrıca, daha önce söylenenlerden de anlaşılacaktır ki, sarhoş olmuş kişinin başkalarıyla temas kurması düşüncelerini dil ile açık bir şekilde ifade edebilmesi için vazgeçilmez olduğundan, bu durumda beliren kavrayışların sarhoşluğun ve –deyim yerindeyse– zevkin yoğunluğuyla herhangi bir bağlantısı yoktu. Gert'in sözlerinde ve benim hatırladıklarımında ortaya çıktığı üzere, bu deneyin özünü vurgulamak için çok daha iyi bir neden var. Bu sözler aura kavramının doğasıyla ilgiliydi.² Bu konuda söylediğim her şeyde, deneyimsizliklerini ve cehaletlerini son derece tiksindirici bulduğum teosofistlere çok sert eleştiriler yönelttim. Hakiki auranın üç görünümünü, ama hiçbir şekilde şematik olmayan bir biçimde, teosofistlerin geleneksel ve bayağı düşünceleriyle karşılaştırdım. Birincisi, hakiki aura her şeyde görünür, insanların sandığı gibi sadece belirli şeylerde değil. İkincisi, aurayla sarmalanmış nesnenin yaptığı her harekette aura değişime uğrar, ve bu kökten bir değişim olabilir. Üçüncüsü, hakiki aura, hiçbir şekilde, tinselcilerin çok sevdiği ve mistisizmin bayağı kitaplarında tanımlanan ve resmedilen sihirli ışınların süslü püslü bir türü olarak düşünülemez. Tersine, hakiki auranın karakteristik özelliği, nesneyi ya da varlığı bir kılıf gibi sarıp sarmalayan süstür, süslü bir haledir [*Umzirkung*]. Belki de hiçbir şey, böylesine net bir aura fikrini Van Gogh'un son dönem resimleri kadar veremez; bu resimlerde auranın nesnelere birlikte resmedilmiş gibi görüldüğü söylenebilir.³

Bir başka evreden: ilk *audition colorée*** deneyimim. Egon'un bana ne dediğini tam anlayamadım, çünkü sözcüklere dönük algılayışım aniden desenlerin içinde birbiriyle kaynaşan renkli metalik pırıltılara çevrildi. Bu durumu *Herzblättchens Zeitvertreib**** [Sevgilinin Meşgaleleri] içindeki örgü desenlere benzeterek Egon'a açıkladım – çok güzel boyanmış bu desenlere çocukken bayılırdık.

Gert'in sesinin yarattığı etkiyle bağlantılı daha sonraki bir olgu belki daha da dikkat çekiciydi. Sesi tam morfin aldığı anda duyuldu; bu uyuşturucunun etkileri hakkında okuduklarım dışında hiçbir şey bilmediğim halde, Gert'in durumunu, sesindeki tonlamaya dayanarak –tıpkı kendi kendime söylediğim gibi– etkileyici bir kesinlikle ona da açıklayabilirdim. Ayrıca, olayların bu şekilde gelişmesi (Egon'un ve Gert'in morfine yönelmeleri), benim için bu deneyin –aynı zamanda doruk noktası olsa da– bir anlamda sonu demektir. Sonuydu çünkü, esrarın sağladığı muazzam duyarlılıkla anlaşılardan kalınan her an aşırı bir mutsuzluğa dönüşme tehlikesi taşır. “Yollarımız ayrılmıştı” duygusunun yaşattığı acı gibi. Kesin ve açık bir şekilde ifade ettiğim şey de buydu. Doruk noktası olmasının nedeniyse, Gert elindeki şırıngayla (bana tiksindirici gelen bir alet) oyalanırken, ona yönelik hissettiğim inatçı ama bastırılmış tensel ilginin, hiç kuşkusuz üzerindeki siyah pijamalar yüzünden kararacağını duyumsamamı. Beni morfin denemeye ikna etmek için sıkça gösterdiği inatçı çabaları olmasaydı bile, gözüme kolaylıkla bir tür Medeia –Kolkhisli bir mahkûm– gibi görünebilirdi.⁴

Bu imge alanını karakterize etmeye çalışayım. Bir örnek: Birisiyle konuşurken aynı zamanda konuştuğumuz kişinin sigara içtiğini ya da odada dolaştığını veya benzeri bir şey yaptığını gördüğümüzde, onunla konuşmak için gösterdiğimiz çabaya rağmen hâlâ onun hareketlerini takip edebiliyor olmamız bize hiç şaşırtıcı gelmez. Birisiyle konuşurken gördüğümüz imgelerin kökenleri kendimizde olduğunda, durum çok farklıdır. Normal bir bilinç durumunda, bu elbette imkânsız. Daha doğrusu, bazı imgeler ortaya çıkar –hatta ardı arkası kesilmeden ortaya çıkabilir– ama bilinçaltında kalır. Esrar sarhoşluğunda ise durum farklıdır. Bu aşkın da kanıtlandığı gibi, dikkatimizin bir kişiye ya da şeye yönelmiş olup olmasından bağımsız olarak, kesinlikle fırtınayı andıran bir imge üretimi söz konusu olabilir. Normal koşullarda kendiliğinden ortaya çıkan ve hiç dikkat etmediğimiz imgeler kolayca bilinçaltında kalırken, esrarın etkisi altında ortaya çıkan imgeler kendilerini bize sunmak için dikkatimize ihtiyaç duymazlar. Elbette bu süreç de çok hızlı bir imge üretimiyle sonuçlanabilir ve bir anda görünüp kaybolan bu olağanüstü imgelere sırf güzel ve benzersiz oldukları için gözlerimizi dikip bakmaktan başka bir şey yapamayız. Örneğin, Egon'u dinlerken söylediği her kelime beni uzun bir yolculuğa çıkmaktan alıkoymuştu (zihnimin berrak olduğu şu an bile, esrarın etkisi altında ortaya çıkan açık ve kesin ifadeleri belli düzeyde taklit edebilme yeteneği kazanmış durumdayım). İmgelere gelince, çok küçük ölçekte olmaları bir yana, muazzam bir hızla ortaya çıkıp yine muazzam bir hızla gözden kaybolduklarından, burada onlar hakkında gerçekten çok fazla şey söyleyemiyorum. Bunlar genellikle nesnelere ait imgeleriydi. Ama çoğu kez son derece dekoratif özellikleri vardı. Doğasında bu tür özellikler bulunan nesnelere, örneğin kâğıt yapılar, kubbe ve tonozlar ya da bazı bitkiler için çok uygundur. Ta en başta, gördüğüm bir şeyi –kazaklarda gördüğünüz örgü türü palmye ağaçlarını– tanımlamak için “örgü palmyeler” terimini oluşturdum. Ama sonra, Gerçeküstücü resimlerden aşına olduğumuz, tamamen egzotik, kolayca anlaşılabilir imgeler. Örneğin, zırh takımlarının dizili olduğu uzun bir galeri –zırhların içinde kimseler yok, kafalar yok. Sadece, boyun yerlerindeki açıklıkların çevresinde oynaşan alevler. Benim “*Pastacılık Sanatının Çöküşü*” diğerlerinde bir kahkaha tufanına yol açtı. Bu durumu şöyle açıkladım: Bir süre gözümün önünde

kocaman, yaşamdan daha büyük pastalar belirdi; pastalar o kadar büyüktü ki, onlara bakmak bir dağın önünde durmaya ve dağın sadece bir parçasını görebilmeye benziyordu. Ne denli kusursuz olduklarına dair ayrıntılı betimlemeler yapmaya başladım – sadece görünümleri bile açlığı tamamen yatıştırmaya yeteceğinden, pastaları yemeye gerek yoktu. Ve pastaya “göz ekmeği” adını verdim. Bu deyiimi nasıl uydurduğumu artık hatırlayamıyorum. Ama eğer onu yeniden şu şekilde kurarsam, konudan çok uzaklaşmış sayılmam: Günümüzde pasta yemek zorunda olmamız *pastacılık* sanatının çöküşüne atfedilebilir. Bana sunulan kahveye de benzer şekilde davranıyorum. Fincanı tam çeyrek saattir kımıldatmadan elimde tutuyorum; bir fincanı kahve içmenin saygınlığıma yakışmayacağını ilan ettim ve fincanı adeta bir asaya dönüştürdüm. Esrar sarhoşluğunda, elin bir asaya olan ihtiyacı hakkında elbette konuşabilirsiniz. Bu sarhoşluk harika sözcükler türetmede çok verimli değildir. Diğerlerine açıklamaya çalıştığım *Hauptelzweg*⁵ sözcüğünü anımsıyorum. Gert’in, her zamanki sınırsız hor görümlerle karşıladığım bir sözüne, daha anlaşılır bir yanıt verdim. “Söylediğiniz şeyin bana faydası, bir Magdeburg çatısına faydası kadardır”⁶ tümcesi, bu hor görmenin formülüydü.

Başlangıçta, tam sarhoşluğun yaklaştığını hissettiğim evrede, nesnelere bir orkestranın konser başlamadan önce akort edilen enstrümanlarına benzetmem çok tuhaftı.

BÖLÜM 6

[7-8 Haziran 1930 Tarihli Deney Hakkında]

7-8 Haziran 1930. Esrarın neden olduğu depresif ruh hali çok yoğun. Gert’e karşı tutkulu bir aşk hissediyorum.⁷ Mutlak bir terk edilmişlik hissiyle sandalyemde oturuyorum; Egon’la yalnız kalması bana acı veriyor. Öte yandan Egon, görülmedik derecede kıskanç; yanından ayrılacak olursa – oysa bu Gert’in tek yapmadığı şeydi– pencereden atlayacağını söyleyerek ha bire Gert’i tehdit edip durdu. Hiç kuşku yok ki, kederlenmem için zaten yeterince neden vardı. İki gün önce tesadüfen elime geçen bir fırsat, etkinliklerimin çemberinin aslında ne denli daraldığını açıkça göstermişti. Ve bundan bir süre önce de (üst kattaki piyano canımı sıkıyor), bana ısrarla bir “çocuk” olduğumu söyleyen (ki bu sözcükle “erkek” sözcüğünün tersini kast ettiğini kolayca anlayabiliyordum), ve kendime ait olanın farkına varmam konusunda baskı yapan Margaret[h]e Köppke’yle⁸ unutulmaz bir gece geçirmiştik. Bloch’un formülünün (“yoksul, yaşlı, hasta ve terk edilmiş”) hiç değilse üç koşulunun bana uygun olduğunu anladım. İşlerin benim için iyi şekilde sonuçlanacağına dair kuşkuvarım var. Ülke, [transkripsiyon kesin değil], yer, iş, ikamet/yaşam biçimi konularında, gelecek bana sadece en belirsiz ümitleri vaat ediyor. Birçok arkadaşı, ama kapı kapı dolaşıyorum; birçok yetenek, ama hiçbirleriyle geçinemiyorum, üstelik bazıları çalışmaları engel. Sanki bu düşüncelerin amacı beni tutsak almaktı ve bu kez –gerçekten elimi ayağımı bağlayarak– bunu başardılar; o kadar ki, Köppke’nin gerçekler ve uyarılarla dolu bilmecelemelerine içimde yer açmayı nasıl istediysem, Gert’in tüm o aşağılayıcı şeyleri söylerken yüzümde neler okuduğunu, neler keşfettiğini anlamaya da can atıyordum. Öyle kederliyim ki, yaşayabilmek için neredeyse hep mutlu etmeye, gönül almaya çalışmalıyım. Ama Gert’in de beni mutlu etmesine izin vermekte oldukça kararlıyım. Dans ederken her kıvrımını büyük bir zevkle

seyrettim ve eğer Şeytan üst katta piyano çalıyor olmasaydı, bu dans ve bu gece hakkında daha çok şey söyleyebilirdim. Onu izlerken, birçok şeyi Altenberg’den⁹ ödünç aldığımı bilerek konuştum – örneğin, yapıtlarında belki de hiç okumadığım sözcüklerini ve deyimlerini. Dansının tam orta yerinde, ona kendi dansımı betimlemeye çalıştım. Bu dansla ilgili her şeyi görmüş, ya da daha iyisi, sonsuz kadar çok şeyi –aklın alamayacağı her şeyi– açıkça anlamış olmam özellikle muhteşemdi. Ariadne’nin, labirentinde [yolumuzu bulmamız için] bizi dansa davet eden kırmızı ipliğiyle karşılaştırıldığında, tarihin bütün devirlerinin, hatta Kâfirler zamanının, ya da –örneğin Afrika’ya veya süslere ilişkin– birçok sözün, düşüncenin, sesin esrara duyduğu bu sevgi neyin nesi.¹⁰ Kendisini karakter, yaş ve cinsiyet bakımından dönüştürebilmesi için ona her fırsatta izin verdim; gece göğünü kaplayan sis gibi, arkasından birçok kişilik gelip geçti. Egon’la dans ederken, siyah giysili narin bir çocuktuk; ikisi de odada abartılı figürler sergiledi. Yalnız başınayken, aynada kendisini hayranlıkla seyretti. Arkasındaki pencere siyah ve boştu; çerçevesinden içeri sarsıntılar eşliğinde yüzyıllar girerken,¹¹ her hareketiyle –bunu ona da söyledim– bir yazgıyı tutuyor ya da düşsün diye bırakıyordu; ağ gibi sınıksız yakalamak için tüm gücüyle onu kendi vücuduna sarmaya çalışıyor, ya da uzanmasına izin veriyor ve onu sevecenlikle seyrediyordu. Paşaların huzurunda dans eden cariyeler onlar için ne yapıyorsa, Gert de benim için aynısını yaptı. Ama birdenbire dudakları yarıldı, aşağılayıcı sözlerle dolu bir sağanak başladı; sonuncu ve en azgın taşkından hemen önce duralar gibi oldu, kendisini tuttuğu hissine kapıldım, en kötüsünden sakınıyordu ve bu konuda kendimi aldatıyor olmam mümkün değildi. Derken yalnızlık gelip çattı ve saatler sonra alın ve sesle teselli çabaları; ama o ana kadar kanepede tabyamin iç mekânında öyle yoğun bir keder birikmişti ki, artık kurtarılamazdım. Bu şekilde en dile getirilemez görüntüler de benimle birlikte boğuldu ve bu taşkından hiçbir şey, hemen hemen hiçbir şey kurtulamadı; bu siyah selde sadece, Gotik bir kilise kulesinin ahşaptan yapılmış sivri uçlu tepesi yüzüyordu – koyu yeşil ve kırmızı vitraylı pencereleriyle bir kilise kulesinin ahşap tepesi.

BÖLÜM 7

Egon Wissing: 7 Mart 1931 Tarihli Deney Tutanağı

*W[alter] B[enjamin], saat dokuzda bir kapsül, ilk etki saat on birde.*¹²

Uzanyor, genellikle gözleri kapalı, tamamen sakin. Notlarımı saat birde bitirdim. Etkilerin ortaya çıkmasından yaklaşık çeyrek saat sonra, sol elinin işaret parmağını havaya doğru uzatıyor ve en azından bir saat boyunca hiç kimildamadan böyle duruyor.

*Depresif unsurla öforik unsur birbiriyle sürekli olarak mücadele ediyor. Bununla birlikte, sarhoşluğu süresince düşüncelerinin zihinsel inşasını her tamamlama girişiminde deneyin yaşadığı –olumsuz olarak yaşadığı– zorluğun ya da imkânsızlığın sorumlusu, büyük olasılıkla sadece bu çatışma değildi; hiç kuşku yok ki, deneyin on otuzda (0,02 deri altından) aldığı oksikodonun etkileri de bunda rol oynadı.*¹³ Oyuncakların ve renkli çocuk resimlerinin sürekli olarak söz konusu edilmeleri bu deneyin bir başka genel karakteristiği idi.

Deneğin sarhoşlukla yarım yamalak da olsa karşılaşma

BAŞARILI BİR OPERASYON

sidar sinan özmen'e

çabaları birkaç kez boşa gidiyor ve bunda yatak odasının tavan penceresinin rolü vardı; gecenin mavisinden bile önce, gökyüzü e[srarın] etkisi altında görülmedik bir yoğunluğa ve güzelliğe bürünmüştü – ki bu durum daha sonra, pencere “kalbe özgü bir şeye...” sahipti diye açıklanıyor.

“Bir çocuk kitabında çömelmiş yel değirmenleri”; aynı zamanda tarımla ilgili imgeler daha sonra tekrar ortaya çıktı. Kitapta, Osthilfe'ye¹⁴ ironik anışturmalarla birlikte, “toprak silindiri” hakkında bir arasöz vardı. Çevirme kolu hububat tohumlarının içine iyice gizlenmiş toprak silindirini bir cin döndürüyor ve bu da tohumun olgunlaşmasını sağlıyor.

Havaya kaldırılan kol, daha doğrusu el, “maske takmış”, farklı renklerde parlak kâğıtlarla kaplanmış. Denek kolumun “bir gözetleme kulesi [Aussichtsturm], daha doğrusu bir iç görü kulesi [Einsichtsturm] –imgeler içeri giriyor ve dışarı çıkıyor–” olduğunu, “buna rağmen çok zarar görmediğini” belirtiyor.

Tam bu noktada, komşu daireye gitmemi gerektiren bir telefon alıyorum; aynı kattan bir kadın sağlık nedenlerinden ötürü acilen beni görmek istiyor. Vakit yitirmeden kendime çeki düzen veriyor ve kalkıyorum; denek bu durumdan aşırı mutsuz olmuşa benziyor ve duygularını açığa vuruyor: “Beni yalnız bırakma”, vesaire. Yaklaşık on dakika kalıp geri dönüyorum. Denek tıpatıp aynı pozisyonda yatıyor, işaret parmağı hâlâ yukarıyı gösteriyor ve bu haliyle bana çok şey kaçırdığını anlatmak istiyor.

Deneğin daha sonraki ifadelerinde ve hatırladıklarında, sonradan “buz merdiveni” dediği bir merdiven imgesi özellikle etkileyiciydi; bu imgenin minyatür bir spiral merdivene benzeyen parçası üzerinde dış duvar boyunca atılan her adımda, meseleyi değersizleştirdiğinin ve kabalaştırdığının farkında olan deneğin “küçük kukla adam” adını verdiği, büyük bir özenle boyanmış, kuklaya benzer ufacık bir figür –sadece eriyip kaybolmak üzere– beliriyordu. Sonradan “kukla kadın”dan da söz edildi. Her şey minyatür, her şey oyunbaz.

Derken, ön tarafı bir süre için sebze şekilleri kapladı. Bu imgesel tasvirlerle, kısmen, temel bir sadist duygu eşlik ediyordu. Burada asıl rolü, tam olarak simetrik biçimli, çok uzun ve ince ağaçlar oynadı. Çok geçmeden, ağaçlar metale dönüştü. Bu ağaçlardan biri için denek şöyle bir açıklama yaptı: Bu ağaç doğası itibariyle katı ve hareketsiz değildi, ama bir kez yaşayan bir şey olmuştu, ve yaşadığını, tepesinin hemen altındaki iki büyük kanadın sağa ve sola doğru çarpmasından hâlâ anlayabiliriz. (Öyleyse bu, Daphne motifinin bir ölçüde farklı bir biçimi.) Deneğe göre bu ağaçlar kapma hareketi yapıyor; onlardan “kapan ağaçlar” ve önceki bağlamda da “küçük kararsız ağaçlar” olarak bahsediyor.¹⁵ (Bu sözleri küçük kukla adam hakkında söylenenlerle karşılaştırınız.)

Sıradaki bir dizi tasvirin ana motifleri, deneğin kendisi tarafından “armacılıkla ilgili” olarak nitelendiriliyor. Bunlar arasında, göz önünde ilk önce canlanan ve bir süre devam eden, su yüzeyinin ritmik bir şekilde dalgalanması imgesi. Denek, armacılıkla ilgili simgelerin görsel ayna ilişkisini, suyun ayna görüntülerinde tıpkı armaların üzerindeki gibi rastlaşan bu ertelenmiş benzerliği, “Wellen schwappen – Wappen schwellen” [“Dalgalar çarpıyor – Armalar dalgalanıyor”] dizeleriyle ifade ediyor. Bu sözcük dizisi, birkaç denemenin ardından nihayet tatmin edici bulundu ve son halini aldı.**** Denek en büyük önemi bu dizelere verdi; çünkü buradaki, dalga ve arma imgelerine hükmeden aynı ayna simetrisinin –yalnızca taklitle değil,

çünkü her şey ölümcül bir sıkıcılıkla kuşatılmışken
çünkü gereksiz aydınlatma sistemleriyle donatılmışken
çünkü herkes işinde ve gücündeyken
çünkü aynı üzgünlükle giyinip soyunurken
çünkü vatandaşlık numaran ezberinde değilken
çünkü cenaze törenleri ve aile çay bahçeleri işe yaramazken
çünkü elinde üçü geçmeyen seçeneklerle
çünkü Arizona sanki çok güzel bir yer gibi düşünürken
çünkü fonetik arızalara kafayı takmışken
çünkü müşteri hizmetleri bu kadar ağdalı bir tavra sahipken
çünkü ev hayvanları neden böyle

dünya büyük büyük, iri iri, cümleler kaskatı

çünkü çocukluklar her mahallede aynı mevzu
çünkü terbiyesizlik bir sır gibi tutulduka
çünkü lunaparkta bir cinayet işlenince
çünkü içinde suçlu hissedilmeyecek daireler
çünkü aniden her şey dahil bir tatil kazanınca
çünkü bilimkurgu yeterince ciddiye alınmadıkça
çünkü hastaneler hastaneler hastanelerken
çünkü orkestra elemanları gecikmişken
çünkü genel geçerken
çünkü genelde geçerken
çünkü yontemsizlik yontemsizlik yontemsizlikken

dünya nasıl nasıl, nasıl bir acil servis, korkunç topraklar

çünkü boşluk, herhangi bir yolculukta herkesin hakkı
çünkü cümle içinde geçen aptallık duyulmamalı
çünkü anneler mutfakta 3. sayfa
çünkü şapkadan kanlı elmalar çıkacaktı
çünkü daha birileri mikroskobu icat edecekti
çünkü sadık tetikçiler güneyde eğitelecekti
çünkü delilik hakikaten organize edilecekti
çünkü bu masadan kalkan mutsuz olacaktı
çünkü uzuvlar uzuvlar uzuvlardı
çünkü ego, alt-tarihi yazacaktı
çünkü aramızdaki en masum ve en evrensel olan kişi, o yamyamdı

çünkü böyleydi

...

2010

aynı zamanda optik/görsel imgenin ilk kimliğiyle– dilde de açığa çıktığına emindi. Denek bilge bir tavırla dedi ki: “Quod in imaginibus, est in lingua” [“Bu, imgelerin olduğu kadar, dilin de içindedir”].

Dalgalar için temel oluşturan deniz tasviri nehirler tasvirinin önünde geri çekiliyor olsa da, su imge dünyasına hükmetmeye devam ediyor. Aslında hiçbir yerde denizlerin ve nehirlerin suyu görünmüyor. Demek istediğim, suyun yüzü

ÜZÜNÇ İRKLARI

sandıktaki yılanım
kendimi sokup
emiyorum kanımı yavaşça
bir gravür olarak hatırlayın beni

kumsala vurdu deniz yıldızı
kızgın maşayla yüzünü buruşturdu
der: soğuk elleri nerede şimdi dalgaların

oku aldım ağı sürdürüm dudağımdan
sevgilim nerdesin
al sapla yüreğine şunu

yorgun hayvanın boynuzu ayaklarından çıkmış
üzerime yıkın diyor
kalınca ördüğüm duvarı

gece oldu
yumru bir ağaca tünedim
bir baykuş değilim ancak
kovamdaki sudur gözgüm

kuğu boynunu eğdi
yel gölü ürpertti
dikenli ağaca bağladım kendimi
gitgide sertleşiyor ağzım
Ayzıtlar dolaşık bir cılgan çizim
mahsur bahçeme şimdi

önce meyve benzeri oluşumlarla, daha sonra da, meyveli pastalara benzeyen minicik teknelerin üzerinde birbirini ezen tabakalar halinde üst üste dizilmiş (çoğunlukla çilek ve böğürtlen gibi) meyvelerle tamamen kaplanmış durumda. Denek “meyve beşikleri”nden, “soğan beşikleri”nden ve bir de “bahçe meyvesi beşikleri”nden söz ediyor. “Bütün okyanuslar ve nehirler küçük meyve beşikleriyle doldu.” Nihayet bu bitkisel şekiller meyvelerden çelenklere dönüştü ve “çelenklerin bilimi” üzerine konuşuldu.

Bir sonraki düş(ünce)lere dalma evresinin daha yoğun olduğu, orijinal tutanakta korunan şu tümceden anlaşılıyor: “Sadece kulaklarımızla değil, sesimizle de duyarız.” Denek bu tümceyle ilgili bir açıklama yapıyor: Sarhoşluk halinde, ses sadece kendiliğinden/doğal bir organ değil, aynı zamanda alıcı/duyarlı bir organdır; konuşurken, ses bahsettiği şeyi adeta keşfeder. Örneğin, bir merdivenin taş basamaklarından söz ederken, ses, gözenekli taşın boşluklarını, kendi ses verme niteliği içinde, taklit etme yoluyla alımlar.

Denetlenebilir bir bağlam olmaksızın ortaya çıkan bir imge: balıkçı ağları. “Dünyanın sonundan önce tüm yeryüzüne ağlar gerildi.” Yeryüzü burada tamamen terk edilmiş ve gri.

Sırada, oryantal imgelerle ilgili kısa bir evre var: “Filler, gezinen pagodalar. Fillerin bacakları köknarlar gibi sallanıyor.”

Denek bir orman görüyor. Sürekli olarak ağaçların baştan çıkarıcılığı hakkında konuşan insanları biraz ironik bir şekilde yorumluyor. Ama bu ağaçlar neden bu kadar çekici? Meksikalıların bu soruya verdikleri bir yanıt var. “Meksikalılar için bir ormana girmek, ölmek demektir. Ağaçlardaki cazibenin nedeni işte bu.”

Denek, sarhoşluğunun “kötü” olduğunu belirtiyor. “Moralinin bozulmasında” morfini suçluyor; moral bozukluğu ile, sarhoşluğun sağladığı bilginin kendisi için nispeten yetersiz olduğunu kastediyor. Buna uygun olarak bir süre sonra yaptığı açıklamada, “süsleme sarhoşluk ve reklam¹⁶ sarhoşluk dışında, hiç doğru dürüst bir sarhoşluk yaşamadığını söylüyor.

“Kıl testereyle oyulmuş mağara”, “kıl testere burnu”, ve bir ünsüzü değiştiren, “koşu testeresi oyunu”.¹⁷

Bununla bağlantılı olarak, toprak silindiriyle ilgili yukarıdaki anlatıya bakın.

“İyi, terbiyeli oyuncaklar.” Daha sonra, sarhoşluğun yeni bir niteliği: “küçük at sarhoşluk, yara bandı sarhoşluk”, “yapmacık, aptalca ve sıva gibi” – “badem ezmesi gibi dolgulu her şey. (...) Şekerlemeleri duyuların farklı bölgelerine göre mi ayırt etmeliyiz?” Burada açıkça, farklı duyum ve deneyim bölgelerindeki tatlılığa dair konuşmayı olanaklı kılan şeyi öğrenmeye dönük ciddi bir başlangıç söz konusuydu. Ama aslında, bilgiyi amaçlayan bu deneydeki bakış açısını gösterebilecek sadece tek bir tümce net bir şekilde tanımlandı: “Tatlının bilgisi tatlı değildir.”

“Kutulanmış durum...” “İmgeler insanı tek başına bir hücreye kapatmak istiyor ve insan imgelerin içine girmek zorunda.”

Sarhoşluğun yeni bir niteliği: “Büyük mağaza sarhoşluğu^{*****} – her şeyin kitlesel bir karakteri var.” (Bu tümceyi, yukarıda bahsedilen, aynı türden yığınlarca şeyle kaplı nehirlerle karşılaştırın.) Şununla bağlantılı: “Kişi, kendisine benzeyen çok fazla sayıda insan olduğu gerçeğine tahammül etmek zorunda kalacak.” Bu söz sadece zihinsel olanla ilgilenmekle kalmıyor, aynı zamanda, ve belki her

şeyden önemlisi, bedensel görünüşe de gönderme yapıyordu.

“Kar taneleri... kabarık saçlı kafalar... çocuksu.” Denek karın gökteki “küçük pamuk kutulardan” nasıl döküldüğünü ayrıntılarıyla tanımlıyor.

“İmgeler sadece akmak istiyor – onlar için hava hoş.”

“Bellek bir banyodur.”

Ardından, sarhoşluğun, özellikle de morfinin sarhoşluğunun baştan çıkarıcı tatlılığını anıştıran bir şey söylendi: “Amacı rüzgâra yönelmek, tam anlamıyla bir spor etkinliğidir.”

Daha sonra: “Tıpkı üzümden çıkan şarap gibi, şeylerden meydana gelen bir şey yazmak istiyorum.”

(Tutanağın burasında küçük bir boşluk var.)

Denek daha sonra, “denizin görülemediği, inanılmaz yükseklikte bir Venedik” tanımlıyor. Denek, denizin orada gizli olduğunu, daha doğrusu tutulduğunu, büyük bir zafer duygusu eşliğinde belirtti. Bunu kentin armasındaki özdeyişi anımsatarak vurguladı: “Venetiani non monstrant mare[m]” [Venedikliler denizi işaret etmezler]. Denek Venedik’te çok oyalanıyor ve bu kez de “sahte, alacakaranlık, büyümlü lagünler”den söz ediyor.

“Yumurta yumurtlayan tavuk gibi, şikâyet yumurtlayan değirmen.”

“Bahçelerinde insanların birazcık esrar içtiği kent.” (Bir tür, halka açık büyük bir zevk bahçesi.) “Evrensel e[srar]

tüketiminin avantajları üzerine enine boyuna, önyargısızca düşünülmalıdır.”

Sonra sıra küçük bir fanteziye geldi, Kubin'in¹⁸ tuhaf fikirleriyle akraba bu fanteziden deneğin kendisi söz etti: “Bu, kentın çatılarını en son modellere göre tasarımıyan bir çatı kadın şapkasının hikâyesidir.

“Papa'nın İsviçreli Muhafızları” “Sakson İsviçre'si”nden gelir sözüyle bu tutanak birdenbire sona eriyor.

Notlar:

*) “Esrar Üzerine”de belgelenen uyuşturucu deneyleri, 1927 ile 1934 yılları arasında Berlin’de, Marsilya’da ve İbiza’da gerçekleştirildi.” *Ekler* bölümüyle birlikte bu olağanüstü kitap, “edineceği bilginin hatırına” “kontrollü bir uyuşturucu yolculuğu”na çıkan Walter Benjamin’in esrar ve diğer uyuşturucular üzerine yazdığı her şeyi bir araya getiriyor. “Gerçekten istisnai” bir çalışma olarak tanımlasa da, bu malzemenin çok az bölümü Benjamin hayattayken yayımlanmıştır. Kitabın yarısı, bu deneyler sırasında (ya da hemen sonrasında) kaleme alınan “uyuşturucu tutanakları”nın kayıtlarından oluşmaktadır: Bu kayıtlar, esrarın etkisi altında Benjamin ve arkadaşları (felsefeci Ernst Bloch, yazar Jean Selz, doktorlar Ernst Joël ile Fritz Fränkel ve Egon Wissing ile Egon’un karısı Gert Wissing) tarafından tutulan notlardır. Kitabın diğer yarısı ise, uyuşturucunun etkileri üzerine yazılan makaleleri ve Benjamin’in diğer yapıtlarından (mektuplar, notlar ve başyapıtı sayılan “Pasajlar Proje”sinin bazı bölümlerinden) esrar üzerine alıntıları (*Ekler* bölümü) içeriyor. Benjamin bu araştırmaları, Baudelaire, Herman Hesse ve (daha sonra) Aldous Huxley’in içinde yer aldığı geleneksel uyuşturucu edebiyatının bir parçası olarak görüyordu. Ne var ki, “fark edilmeden kalan ve ona büyük çaptaki yenilgilerinden biri” olduğunu düşündüren bu proje, *şiiirin* izlerini takip eden “bu sıra dışı ve büyüleyici metin”, çok daha fazla şey ifade eder. Hayatı boyunca “inatla tutunduğu, çünkü doğru olduğuna inandığı felsefi sezgileri”ni hiç kuşkusuz olumlayan esrar uzamının deneyimsel (ve neredeyse *dilsiz*) bilgisi, Benjamin’in “aura”, “aydınlanma”, “sarhoşluk”, “benzerlik/aynılık”, “taklit”, “empati” ve “flâneur” gibi “anahtar sözcüklere yüklediği yoğun ışık”ta net bir şekilde görülür. (ç.n.)

1) Bu seansın katılımcıları, Benjamin’in uyuşturucu deneylerinin birkaçına katılan Egon ve Gert Wissing’ti. Egon (1900-1954) Benjamin’in kuzenyidi; tıp eğitimi almış ve daha sonra Boston’da radyolog olarak çalışmıştır. İlk karısı Gertrud Frank (kızlık soyadı ile) 1933’te Paris’te öldü.

2) Aura kavramı (kökeni Yunanca *aura*’dır, yani “nefes”, “hareket halindeki hava”) Benjamin’in daha sonra yazdığı “Teknolojinin Olanaklarıyla Çoğaltılabildiği Çağda Sanat Yapıtı” ve “Baudelaire’de Bazı Motifler Üzerine” denemelerinde önemli bir rol oynar [her iki deneme de *Selected Writing* (Seçme Yazılar) 4. cilt içindedir]. Benjamin’in bu terimi daha önce de kullandığı görülür –örneğin “Goethe’nin Gönül Yakınlıkları” [1921-1922’de yazılmıştır, bkz. *Selected Writing* (Seçme Yazılar) c. 1, s. 348] denemesinde ve 1925 tarihli “Nichts gegen die ‘Illustrierte’” [Dergiye Karşı Hiçbir Şey, *Gesammelte Schriften* (Toplu Yazılar) c. 4, s. 449] yazısında– ve ilk iki esrar tutanağında “aura”ya kısa göndermeler vardır. Benjamin bu kavramı kısmen, *Vom Traumbewußtsein*’in (Düş Bilinci, 1914) ve *Vom kosmogonischen*’in (Eros ve Kozmos, 1922) yazarı Ludwig Klages’in felsefesinden türeterek kullanır. Ayrıca, 5 Temmuz 1929 tarihli mektubunda kendisinin belirttiği gibi [*Gesammelte Briefe* (Bütün Mektuplar) c. 3, s. 474-475], “Lebensluft” (Hayati Hava) başlıklı yazısındaki *Aura* tartışması da Benjamin’in felsefesi için çok önemlidir (bu yazı şair ve

filozof Karl Wolfskehl tarafından 19 Nisan 1929 tarihli *Frankfurter Zeitung*’da yayımlanmıştır).

3) Hollandalı post-İzlenimci ressam Vincent van Gogh’un (1853-1890) son dönem yapıtları arasında kendi portreleri, bir seri günebakan tablosu (1888) ve “Yıldızlı Gece” (1889) bulunmaktadır. Bunların karakteristik özelliği, kalın, ritmik fırça darbeleri ve ışık saçan parlak renklerdir.

** Renkli duyma/işitme. (ç.n.)

*** Eğitici niteliği olan bir seri çocuk kitabının adı. (ç.n.)

4) Yunan mitolojisinde, büyücü tanrıça Kirke’nin yeğeni olan Medeia Karadeniz kıyısındaki Kolkhis’in (efsaneye göre İason’un Altın Post’u bulmak için sefere çıktığı yer) saray büyücüsüdür. Euripides’in ünlü tragediyalarından biri Medeia’yi (İÖ 431) konu alır.

5) *Zwerg* “cüce” demek olsa da, *Haupelzweg* anlamsız bir kelimedir.

6) Magdeburg, Orta Almanya’da, Berlin’in güneybatısında, Elbe Nehri kıyısında bir şehirdir.

7) Gert ve Egon Wissing hakkında bkz. Tutanak 5, not 1.

8) Margarethe Köppke (1902-1930), Almanya’nın önde gelen tiyatro ve sinema oyuncularındandı.

9) Kısa düzyazı şiirleriyle tanınan Peter Altenberg (gerçek ismi Richard Engländer, 1862?-1919), öğrencilik yıllarından beri Benjamin’in en sevdiği Avusturyalı yazarlardandı.

10) Almancası zor anlaşılabilir bir tümce. Ariadne hakkında bkz. Tutanak 4, not 8. Kâfirler ya da Nuristanlılar, Afganistan’ın kuzeydoğusundaki Hindukuş bölgesinde yaşayan bir halktır.

11) Pencere hakkındaki bu pasaj, özellikle “sarsıntılar eşliğinde” (*ruckweise*) deyimini, Benjamin’in *Bin Dokuz Yüzlerin Başında Berlin’de Çocukluk* kitabının aynı adlı bölümünde yaptığı Kayzerpanorama betimlemesini anımsatıyor.

12) Bu tutanağa 7 Mart 1931 tarihi atılmıştır. Egon Wissing hakkında bkz. Tutanak 5, not 1. Sözü geçen kapsül, esrardan hazırlanan bir uyuşturucudur.

13) Uyuşturucu/afyonlu bir ilaç olan oksikodon (*euodal*) kodeinden elde edilir ama tedavi edici etkisi çok daha güçlüdür. Genellikle ağrı kesici olarak kullanılır. Tutanağın devamında Wissing bu uyuşturucudan morfin olarak söz eder.

14) “Doğuya yardım”: Elbe Nehri’nin doğusunda yer alan ve “Polonya Koridoru”nun (1919 Versailles Antlaşması’yla) oluşturulmasından sonra Polonya’yla rekabetin tehdit ettiği geniş Prusya topraklarını elde tutmak için yapılan ulusal sübvansiyonlar 1926’da başladı.

15) *Schnappbäume, Zopperbäumchen. Der Schnap* hem “ağızla kapmaya çalışma” hem de “ağız dolusu” anlamlarına geliyor. “Hızlı lokma ya da yudum” anlamına gelen *Schnaps* sözcüğü, ilk çağrışımları üfleme ve burnundan soluma olan *schnappen* (“kapmak” ya da “kayıp”) fiilinden gelir. *Schnaps!* ünlemi, “göz açıp kapayınca kadar” deyiminin karşılığıdır. Uydurma sözcük *Zopper*’i ise, *zögern*’le ilişkili eski *zopperrn* kelimesinin anlamından yola çıkarak, “tereddüt etmek” olarak tercüme edebiliriz.

****) Çevirirken ben de birkaç deneme yaptım: “Dalgalar düşüyor – Armalar sıcıyor.” “Dalgalar sönüyor – Armalar kabarıyor.” “Dalgalar caka satıyor – Armaların göğsü kabarıyor.” (ç.n.)

16) *Réclame* Fransızca “reklam” demektir.

17) Burada Benjamin sırasıyla *Laubsägearbeiten, Laubsägenase* ve tamamen anlamsız olan *Laufsägespiel* terimlerini kullanıyor.

*****) “Pflaster” sözcüğünün kaldırım anlamı da var. (ç.n.)

*****) “Wertheimrausch” yerine. “Wertheim,” zenginlere hitap eden ama çok pahalı olduğu için artık iflas etmiş büyük bir mağazanın adıdır. (ç.n.)

18) Avusturyalı ressam ve yazar Alfred Kubin (1877-1959), Dışavurumcu bir roman olan *Die andere Seite*’nin (Diğer Taraf, 1909) yazarıydı.

İbrahim OLUKLU

BUNU SİZE GETİRDİM

Kolay açılmış kolların sarmışlığıdır bu
Bunu size getirdim
Yolcu gemilerinin iskeleden ayrılırken
İzmir Körfezi'nde başının dönmüşlüğü
Bir çocuk koşusu bayır aşağı
Bayrak etmiş söylediği türküyü
Pamuk tarlalarının terlediği yerlerden
Dizi dibinden Anavarza Kalesi'nin
Sorumluluk sahasını tabela bile dikmeden daraltan
Ne çok kadın, ne çok erkek
Tekerrüre bağlanmış hayatların elinde
Gündüzlerin üstünde
Akşam kuşklarının kalın örtüsü
Dizgininin dizerken bozduğu yazı
"Yüzündeki göz izi"ni göremeyen göz
Sevdiği insanın
Bunu size getirdim

Nihat ATEŞ

HOŞ GELDİN

Açtım kapıyı çiçekler vardı eşikte
Ben evdeyken de oradalar mıydı
Unutmuşum

Açtım kapıyı bulutlar vardı eşikte
Hep oradalar mıydı
Unutmuşum

Açtım kapıyı rüzgâr esiyordu ılık
Çarptı yüzüme
Hep esiyor muydu böyle
Unutmuşum

Açtım kapıyı
Çit etti çiçekler arasında bir tomurcuk
Hep böyle mi seslenirdin
Unutmuşum

Açtım kapıyı
Bulutlardan süzüldü bir bakış
Hep böyle mi bakardın
Unutmuşum

Açtım kapıyı
Rüzgârdan süzüldü adımların
Hep böyle gelirdin
Unutmuşum

Açtım kapıyı
Bir sözcük vardı dilimde
Gelene söylenirdi
Unutmuşum

Nâzım fisıldadı kulağıma
Hoş geldin bebek yaşama sırası sende...

İrfan YILDIZ

YOLLARIN KIYISINDA ÖLMÜŞ ZAMANLAR

yol kıyısına çökmüş yaz ölüleri
kışın anıtlarıyla bayrak sallıyor
allı pullu atlar deniz kıyısında
sonsuz ovalara doğru koşuyor

ahşap kapılarında eski kentin
hanlar hamamlar ağlıyor
ölümünden kaçan genç kız
yaşamdan kaçan genç bir oğlan

kış parklarında isteri ve ölüm
banklarda panik ve dalga
bahçelerde hatmi hüznün
evlerde bulgur ve pilav

kış bahçelerinde ölü yaz
atlasların üstünde pörsümüş
okyanus kaçakları ve adalar
haritalardan nereye gidilirse
gidiyor deniz kıyısında
sonsuz atlılar ülkesinde

sen bu camda durdukça
kaç bahar hastalanır
tentelere fındık sermiş kediler
vadilerde derin açılar
sonsuzdan kareler indirmiş
deliler

yolların kıyısına çökmüş yaz ölüleri
elişi yapmış kemeçeler
kirpiklerini kırmış küçük kayıklar
ve haralarda atını arayan çılgın

ey yaylalarda yitirdiği yükseği arayan kırıngın
ey sen olmaktan çıkmış sen
ey kendinin dışındaki dünya
ey karlı gecelerin tanrısı
ey sabahların beyazlığına sevinen evcimen
ey kaleleri koruyan ruh
ey kıyı beldelerin yalnız kuzusu
ey karlı dağların ardındaki çoban

Tolga ÖZEN

İLK AŞK

eski atlar inip kıyısına
ürkütmeden suyu içerler hurileri

savrulan yeleden suyun gördüğü
baygınlaştırır kalbini hiç ses etmez

uzanır acemice hevesli usta dudakları
en eski şarkıya en eski atların

BAZI GÜNLER'DEN, 5

Adil İZCİ

13 Haziran 2006

La Rochefoucauld'dan bir söz: "Gerçek aşk, herkesin konuştuğu pek azının gördüğü hayaletlere benzer."

16 Haziran 2006

Bugün sınav kâğıtları okurken döne dolaşa dinlediğim iki şarkı:

"Vücûd ikliminin sultânısın sen
Efendim derdimin dermânısın sen
Bu cism-i nâtüvânın cânısın sen
Efendim derdimin dermânısın sen."

Hacı Arif Bey

*

"Güzel bir göz beni attı bu derin sevdaya
Benziyor şimdi benim ömrüm uzun rüyaya
Yarı karşımda görsem de dalarım hülyaya
Benziyor şimdi benim ömrüm uzun rüyaya."

Osman Nihat Akın

*

İhlamlar açalı bir hafta oldu ama eve ancak bugün birkaç dal getirebildim. Şimdilik kokusunu pek alamıyorum. Gece pencereyi ve kapıyı kapatacağım. Koku birikiyor o zaman. Sümbül, hanımeli, ıhlamur... Hangisi olursa olsun...

17 Haziran 2006

Kalbimden bir şeyler içeren -az ya da çok, belirgin ya da belli belirsiz- ne olursa onu bir biçimde sunmak istiyorum sevdiklerime. Bu çok hoşuma gidiyor. Hatta hatta olağanüstü hoşuma gidiyor.

18 Haziran 2006

Dize alıştırıcıları:

"Ağaçlar budaklarıyla da sahip çıkar kuşlara..."
"Yaşam öyle değişti ki şimdi iyilik hayal kırıklığı..."
"Rüyamda erguvanlar, seher kuşları, üşüyen deniz."
"Daha bir karışken kuşlarla ağaçlarla konuşmayı öğrenmeli insan."

*

Dün gece Adonis söyledi: "Şiir, aşk gibidir." Yeni bir söz sayılmaz; daha doğrusu şiirle birazcık iç içe olan herkesin varacağı bir gerçek ama bir düşüncemin altını çizmiş oldu.

21 Haziran 2006

Dün ikindi ve akşam Sevgili Haydar Kardeşimle geçti. Aştan, ayrılıklardan, doğadan, şiirden, sanattan... pek çok şeyden konuştuk. (Plato'da, Baltalimanı'ndaki Üniversite

Evi'nde) Salâh Birsal'den Eleni'ye, Angelopoulos'a kadar. Sonsuzluk ve Bir Gün'e kadar...

Haydar Kardeşim, bir buçuk yıl aradan sonra yazdığı ilk şiirini verdi: El yazısıyla. Bir haziran şiiri. Kaç gündür içimde aynı söz: Ben haziranda ölmeliyim. Ben haziranda ölmeliyim. Ben haziranlardan birinde ölmeliyim. İşte bir haziranın son günlerine doğru. Üzerim örtülmeden ıhlamur kokusu sinmeli o birazcık boşluğa. Toprağıma ıhlamur çiçekleri de karışmalı. Ancak ölmeden önce ikinci kez tek ü tenha çiçek açmış morsalkımları da görmeliyim.

*

Badem, kayısı, erik çiçekleri, morsalkım, mahonya ya da kartopu, erguvan, sümbül, karanfil, menekşe, manolya, papatya, gül, gülhatmi, hanımeli, ıhlamur, mor akasya... Bu bahar gördüklerim olarak şimdilik bunları anımsadım...

Gelecek bahar mutlaka: Mimoza (en başta bu!), filbahri, iğde, katırtırnağı ve beyaz zambak, beyaz akasya...

Gündüz usuma takılmıştı, evde bir yerde birkaç dal kuru mimoza olacaktı, az önce sağa sola iyice baktım, yok. Belki de çok tozlanınca attım.

22 Haziran 2006

Uzun bir süre yürüdüm bugün. Bir de Aya İrini'ye çıkabilsem ve o koyu gölgede birkaç saat bir şeyler okuyabilseydim elbette çok iyi olacaktı ama günlerdir zaman bulmaya çalıştığımız "yazında ve mekânda algı" soruşturması için eve erken dönmem gerekti. (Neyse, o iş de aradan çıktı.)

Neşet Ertaş'ın söyleşi kitabını aldım. Birazdan okumaya başlayacağım. Bundan sonra kendimi okumaya, yazmaya ve müziğe daha çok vereceğim. Sergilere daha çok gideceğim.

*

Dün gece yolda içime öyle doğdu: Aşk, hem süreğen bir gurbet hem süreğen bir sıla. İşte insan gurbet ile sıla arasında gider durur ve bir gün de ölür. Yahya Kemal: "Ömrü oldukça yürür her yolcu / Varmadan menzile bir yerde ölür."

*

Yaseminler de çok güzel kokuyor ıhlamlar da. İkisi de masamın sağ yanında. Arada hayranlıkla eğilip kokluyorum.

Gerçi yaseminler küçük küçük çiçekli ama yine de mest etmeye yetiyor. Ola ki İzmir'de de buluşuruz.

23 Haziran 2006

Mavisi kıt bir gökyüzü. Bir buğu mu desem bir sis mi? Bu sabah "göz için yeni bir şey yok"tu gerçekten. Kuşları bile duymadım. Belki de üzerimdeki yılğnlıktan.

25 Haziran 2006

Dün mezuniyet töreni vardı, iki buçuk saat sızladı durdu sol dizim. Bununla birlikte gözlerimi güzel şeylerin bürüdüğü anlarda o sızıyı daha az duydum.

*

Dünkü Cumhuriyet'te Afşar Timuçin'le aşk üzerine bir söyleşi yayımlandı. O kadar güzel ve tutarlı sözler söylemiş ki! Bazı bölümleri buraya mutlaka alacağım. Dingin bir zamanda. O sayfayı kesip sakladım.

*

Nevin Ablam, yollardan bir dal beyaz zambak getirdi (dört çiçekli). Bir gün önce koparıldığı halde suya koyunca çok çabuk canlandı; masamın üzerinde kokup duruyor. Ve elbette "Sen zambaklar kadar beyaz / Ve ürkek bir

düşüncede” dizesini dilime doladım. (Ahmet Hamdi Tanpınar)

*

Bunca yıl bunca yaprak / Ağacım hangisini anımsasın?

Bundan sonra da öyle güzel ve hoş şeyler yaşayayım ki yıllar sonra ayrıntılı biçimde canlandırmaya kalktığımda bu şaşkınlığı duyayım. Sonra sonra durulsun şaşkınlığım, hemen her birini olabildiğince anımsayayım. Kuşlar da yardım etsin ayrıntıları bulmama.

İnsanın kalbi kederden çatlayabileceği gibi sevinçten de çatlayabilir.

*

Yazmayı hep unutuyorum: Meğer manolya ile mahonya (kimine göre de “kartopu”) aynı çiçek sınıfındanmış. Hiç tuhaf gelmedi bu bilgi. Kokularının benzerliği, yapraklarının koyu ve kalın oluşu bir akrabalığı ortaya koyuyor zaten.

*

“Bir Budist meseli, insan ruhunu dağdan fışkıran su kaynağına benzetir. Dünyanın derinliklerinden saf ve tertemiz kaynayan su, bayırdan aşağı akana dek toprağa bulanır, çamur olur, kirlenir. Yaşam bizi çamurlaştırır; fakat özümüz kir pasla gizlenmiş de olsa, tertemiz kaynıyorsa hâlâ oradadır, sadece filtreden geçmesi gerekir.” (Paul Schmelzer)

27 Haziran 2006

Bu sabah Plato’ya giderken göğsü kiremit rengine yakın bir kuş gördüm. Hiç ürkmedi durup kendisine hayranlıkla bakmamdan. Sanırım bülbülgillerden bir kuştur. Morsalkımdan atkestanelerine doğru uçup yitti.

Usuma takıldı: Kuşlar ve işte çiçekler, ağaçlar... kendilerine hayranlıkla bakıldığını bir biçimde sezer ya da anlarlar mı? Diyelim kuşlar anlasalar ve kendilerine zarar vermeyecek bir insanın omzuna konup öyle dolaşsalar?

*

Neden yazıyorum? Yaşama katlanmak için mi en başta? Ya da kendi dünyamı kendi ellerimle var etmek için mi? Şu son yazdıklarım bundan öte bir amaç mı taşıyor?

*

Neşet Ertaş, “Babanız için engin gönüllüydü diyorsunuz. Engin gönüllülük, bir anda başgösteren değil, edinilen bir şey.” sözüne şu yanıtı veriyor:

“Engin gönüllülük sabır isteyen bir iştir efendim. Sabırsız insan engin gönüllülük yapamaz.”

Bu çelebiliğe ulaşmak, anlatımda bu yalınlığa ermek isterim ben de.

*

Sabahleyin gördüğüm kuş, nar bülbülü ya da başka bir adla kızılgerdanmış. Hemen hiçbir bilgim olmamakla birlikte bülbülgillerden tahminimde yanılmadığıma sevindim elbette. Görünce duyduğum heyecansa hâlâ içimde. Yarın yürüyüşe gidebilir miyim, gidersem bir daha görebilir miyim? Ah keşke!

Ve bu beyaz zambak hâlâ çok derinden ve çok güzel kokuyor.

28 Haziran 2006

JAZZ- BLUES

*Şimdi nereye gidiyoruz ona bakalım
Bilmeliyiz nereye gittiğimizi*

*Kapıları çarparak dışarı çıkıyoruz değil mi
Islak taşlarında kayarak bu eski sokağın
Hâlâ değişmeyen kaldırımlarında birbirimize tutunarak
Ellerimizi arıyorsak
Artık bilmeliyiz
İçimde yalnız bir göçmen yerini arıyor
Yağmur yağıyor, gökyüzü kapalı
Nehrin bulanık suları köpürmüş, duyuyorum
Beni kendine ayırmışsın, farkındayım
Yollara çıkarmışsın, yaşlı atların toynak sesleri
Duman içinde ve alacakaranlığın*

*Yüzüne bakıyorum bir pencere açılıyor
Bembeyaz bir zambak uzanıyor geceye
Yaşadığı toprağa benzemiyor
Eğimine bakılırsa dağların yalnızlığı
Bu kente hiç yakışmıyor*

*Adresi unutmuşuz kim bilir nerde
Bulanık yüreklerimiz
Karıştırdıkça eski aşklar ufalanıyor
Yalansız, özürsüz hatta özlemsiz
Bir kadın bir erkeğe tutunuyor
Anılarına tutunuyor, acısız
Resimleri tartıyor ıslanmış tümü
Hepsi siyah beyaz
Kimseyi tanıyamıyor*

*Bu caddeler, bu evler, bu nehrin kıyısı
Siniyor her yere dağıtıp durduğun sesin
Sütunlara, vitrinlere, ayak seslerine
Kafesler darmaduman
Tüm kuşlar salıverilmiş
Suyun üstünde tüten sis
Dokunsan masmavi hüznün*

Özer Arabol

*

Günüm bu şiir oldu. Okuduğumdan beri nerede ne yaparsam yapayım usum hep onda. Bir ara çok eski bir konuyu yeniden düşündüm: Şiir yazılır mı, yapılır mı? Ben daha çok yapıldığına inanıyorum ama işte böyle bir şiir gördüğümde de inancım değişiyor. (Belki de böyle şiirler yazmayı beceremediğim için şiirin yapıldığını düşünüyorum.)

29 Haziran 2006

Rumelikavağı’nda akşamüstü. Denizin süreğen mırıltısı... bir kedinin öyle teklifsizce yanına sokulması...

*

Masamın üstündeki beyaz zambakların kokusu geçmiş. Anlayınca içimde bir şey koptu...

30 Haziran 2006

Haziran da geldi geçti işte. Bu da “eski bir haziran” olarak ne kadar anımsanırsa o kadar... Dün Boğaziçi’nden dönerken manolyaların hâlâ çiçekler içinde olduğunu gördüm. Ama derdim başkaydı o sıralarda...

KARAYAZILAR, 5

Ersun ÇIPLAK

Şöyle bir bakıyorum da şimdiye kadar değindiğim dergilerden birçoğu kitap yayımına da girişmiş. Tuhaf bir farkındalık oldu benim için, bu güzel nisan havasında. Niye zaman harcıyorum, öyle değil mi, serin havanın ve Adana ikliminde kendini epeyce özletecek yağmurların tadını çıkarmak varken bu işlerle uğraşmakla. Uzan bir papatyayı kavra boynundan... Ama ben çiçeği dalında severim. O halde yine, kaldı ki genel temayül, dergi ve kitap yayıncılığını birlikte götürmeye çalışan bir dergiyle devam edeyim söze. Uygundur hem yayımladıkları kitaplara hem de son sayılarına değinmek...

Ramazan Parladar, Cihat Duman ve Gökhan Arslan'ın başı çektiği bir takım çalışmasının ürünü *yeniyazı*. Şimdiye kadar üç kitap yayımladılar; ilkinde Duman ile Yavuz Türk, ikincisinde Parladar. *ya da pişman değilim*, nefes aldırın bir kitap ve Duman'ın bizzat kendisinin planladığı, yönettiği ve performans sergilediği 'kitabı Allah'ına kavuşturma merasimi'nin etkisini de yadsımamak lazım elbette, son dönemde epey ilgi gördü doğrusu. 'Elinin Humoruyla Şiirime Karıştın', başlığı olduğu şiirin önüne geçen bir söz ve tek başına dikkat çekici... Bunun gibi epey cinlikleri var Duman'ın... Yeri gelmişken Parladar'ın kitabı için de birkaç söz: *geleceğe dair anekdotlar*, üzerine konuşulması gereken bir kitap...

"son söz bu olabilir

ölmeden önce güzel görünmek için". Fazla söze ne hacet...

Şiir boyunca 'o söz'ün söylenmemesinin yarattığı gerilim, cabası... Parladar, usulca ve titiz ilerlemeye çalışıyor. Doğrusu da bu bence...

yeniyazı, özellikle son sayılarda hazırladığı ve hazırlayacağını ilan ettiği 'atölye' ve 'çerçeve'lerle ilgi çekiyor. Attığı çalınlar dizisini gol ile süsleyerek dönemin İngiliz milli takımının neredeyse tamamını '*İngiliz Hasta*'nın figüran seçimine gönderen Diego Armando Maradona'nın atölye'de işlenecek olması belki onu ne bir Mesih yapacak ne de ihtiyaç duyulan bir teknik direktör (değil mi ki Gökhan Arslan'la birlikte tanık olduk Almanya'nın ağızda tel kadayıf gibi eridiğine son dünya kupasında) ama ilginç yönlerini açığa çıkaracaktır. Çoğumuzun daha önce duyumsadığı bir tadı yeniden duyumsatsa da kabul... Güzel yazılar okuyacaksak, ne mutlu bize... Editör arkadaşlarıma naçizane bir öneri, ki önerilere açık olduklarını beyan ediyorlar 'muhalefet' başlıklı sunuda, 2007-'08 tarihlerinde çıkan *F Dergi*'de yazmayı arzuladığını, o tarihlerde muhtelif platformlarda dile getiren isimlere de ulaşırlarsa onların heveslerini kursaklarında bırakmama konusunda en azından bir girişimde bulunmuş olurlar. Sağlam ürünler çıkabilir oradan deyip döneyim tekrar.

Daha önceki sayılarından birinde 'tüy'ü işlemeleri de dikkate değerdi ve cesur bir girişimdi. Tüy'ün avantgarde ile olan ilişkisinin ele alınması ve statükoya karşı özellikle de kadınlar tarafından bir silah olarak nasıl kullanıldığına dikkat çekilmesi ise takdire şayandı.

yeniyazı'nın son sayısında ise Hüseyin Ferhad 'çerçeve'ye alınıyor; 'atölye'de ise şiirin 'fal'ına bakılıyor. İşte fal'a geldi sıra, papatyaya derken, bahar derken 'uyandığım bir nevbahar sabahı aklımda kalan rüyadır': Doğan Hızlan, Veysel Çolak, Bâki Asiltürk, Hüseyin Peker ve Hüseyin Alemdar bir kokteyldeyiz Ümit Usta'nın yeni açtığı lokantada. Bir an aynı karede buluyoruz. Peker yine herkese gülücükler saçıyor. Çolak'a baş selamı verip Asiltürk'e dönüyorum, "Mustafa Fırat'a *facebook*'ta söylediklerinde sonuna kadar haklısın azizim" diyorum "takılmayın size çemkirmeye yeltenenlere, yıllıklarınız bir dönemin yadsınamaz belgesi olarak kalacak. Edebiyat tarihçileri bir dönemi sizle değerlendirecekler."

Atılıyor Peker, "olur mu ağbiciim" diyerek, hüzünlü gözlerine tezat bir kıkırdamayla. Hızlan "ama" diyor "iyi şiir, antoloji ya da yıllıklardan değil bizzat o şairin şiir toplamına bakılarak değerlendirilir" papyonunu düzelterek ve ekliyor, "kuşlar gelir birazdan" Çolak sandalyeyle el sıkışıyor o sırada. "Siz yıllıkları şairleri için mi, edebiyat tarihçileri için mi hazırlıyorsunuz o halde?" diye sormaya yeltenirken tam o anda Alemdar söze girmeye çalışıyor. Sandalye şarkı söylemeye başlıyor; saçları uzuyor aniden; Demet Sağıroğlu. Gözkapaklarına bir kamyon krokisi ile müdahale etmeye çalışırken uyanıyorum... Radyoda çalan parça: "ah şu papatyaya falları, çaresizliğim sana mı kaldı?"

Fal'a gelmişken konu, birkaç kelimeyle kapatalım bu bahsi de. Atölye'de dikkatleri üzerine en çok çeken metin, Arkadaş Z. Özger ödüllü şair Aslı Serin'den. Serin, son dönemde önemli bir kalem... Yazdıklarını okurken küçük İskender'in *yasakmeyve*'nin ilk sayılarındaki serisi geldi aklıma. k. İskender'in söylediklerinden epey rahatız olmuştuk vaktinde şiirimizin ekabir tayfasından birtakım zevat. Özlemiş olmalıyım. Serin'in tasarısı mükemmel...

Şimdi yeniden Hüseyin Ferhad'ın işlendiği 'çerçeve'ye dönebiliriz. İlk bakışta, oylumundan ötürü hayli yoğun bir çalışmanın ürünü olduğu söylenebilir. Dört yazı ve bir söyleşiden oluşan dosya, Ferhad'ın son dönemdeki yazılarından biriyle zenginleştirilmiş. Tam anlamıyla arşivlik... Ve fakat söyleyeceklerime, her eleştiri metninin fetiş nesnesi olan 'ancak'la devam etmemin de zamanı geldi. 'Çerçeve' genel olarak ilk önce bana şunu düşündürdü: Bunca iyi işi çıkarın bir kadro, ki tarihte nadiren bir araya gelmiştir, nasıl oldu da, öyle sanıyorum kendilerinin en kötü performansı olmaya aday bir iş çıkardı? Ama inanıyorum bunun özeleştirisini yapacaklarına. Özeleştirilerine katkıya devam öyleyse, detaylandırarak...

Öncelikle 'Taklamakan Kartalı' Hüseyin Ferhad'la yapılan söyleşiyi başlayalım. Alışık olduğumuz üzere söyleşi Ferhad'ın müzikalitesi yüksek sözleriyle ilerliyor. Handiyse manzum-söyleşi gibi bir tanım üretmemize gerekçe sunuyor. Mesela şu sözler; şiir formunda okumayı da deneyebiliriz: "Hayır; Asaf Halet ne Doğulu bir gerçeküstüdüdür, ne kalbini Uzak Asya mistisizmiyle smayan bir mutasavvıf. Batı kültürüne vâkıf, Divan şiirine teşne, ismiyle müsemma bir Çelebi'dir. Bir kalem efendisi."

Ancak söyleşide tuhaf bir durum olduğu bir gerçek... Anıştırma ve çağrışımın, ironi ve mecazın ötesinde, Sabit Kemal Bayıldran'ın, şiirini dönemlere ayırmasına ilişkin soruya kadar Ferhad'ın cevaplarının neredeyse sorulan soruyla ilişkisini kurmak için yoğun çaba harcamamız gerekiyor. Ece Ayhan'a ilişkin tespitlerini okuduğumdaysa Ferhad'ın, acaba Umay'ın cazibesine kapılan şair, yer ile gök arasında çevreye pek alaka göstermeden naçizane bir ayın mi gerçekleştiriyor diye düşünmeden edemedim.

Elbette Ferhad'ın görüşleri ve bunları incelikli bir şekilde dile getirmesi bir eksikliği gideriyor. Bayıldran'ın sözlerinin onu söyleşinin sınırlarına çektiği yadsınamaz. Ki bu konu Ferhad ve Bayıldran arasında nicedir süren bir çekişmenin de nedenlerinden biri. Ferhad ise bu söyleşide sarf ettiği sözlerle hâlâ Bayıldran'ın tezini bertaraf etmekten oldukça uzak. Hatta diyebiliriz ki Ferhad'ın "Mistik nitelmesi dâhil, bir şaire, bir şaire yönelik tespit, teyit veya açıklamalar sahibine aittir." demesi günü kurtarmaya yetmez. Elbette eleştirimin görüşü kendine aittir, olumlu veya olumsuz. Hatta şiiri, şairin tasarladığından daha derinlikli bir hale bile getirebilir. Kaldı ki şair de şiiri ortaya koyduktan sonra asli makamından çekilip, okur saflarına katılır. Umberto Eco, bunlara hayli değindi. Ve eleştirimin görüşü zamanla geçerliğini yitirebilir de yitirmeyebilir de...

Ferhad'ın söylediklerinde ilgi çekici olduğu kadar çelişkili yönler de var. Mesela "şair karşıt veya taraf olmaktan

ŞARAP EFSANESİ

ve şapkamı çıkardım artık
ölüler gibi saygınlığımı kazandı gece
sonsuza dek!

su gibi sessizlik
berrak ve şekil alan
ve bir su gibi çürüten sessizlik

kanı asmaları sulayan sessiz bir hayvan da olmalı
o meşhur şarap efsanesinde
ki sessiz bir hayvan gibiyim şimdi
içtikçe güzelleşen!

ve tramvaylar geçiyor bozuk saatler gibi
zillerini öttürerek*
tıpkı anılar gibi kıvrıla kıvrıla
dönerek bir köşeyi.

gecelerde ve gecelerce gizem arayan
eski bir şair değilim ki ben
şapkamı çıkardım artık
ve ölüler gibi saygınlığımı kazandı gece
sonsuza dek!

ağzını okuyorum istanbul'un bir camın arkasından.

* Bkz. Kafka, *Günlükler*

münezzehdir. Etik de değildir.” sözleri az önceki alıntıyla birlikte okunduğunda önemli bir boşluk yaratıyor. Ayrıca şair neden böyle bir hakka sahip olsun; herhangi bir açıklama yapmıyor şair. Bu sözlere bakarak hareket edersek İsmet Özel’in Sivas Katliamına yönelik sözlerinin hem müruruzamana uğramayacağını düşünmeli hem de bu sözlere yöneltilen eleştirilerin yalnızca eleştireni bağladığını söylemeliyiz. “...Aksayan bir taraf var!”

Bir de şunlara bakalım: “İkinci Yeni Türk şiirinin nefesini açmıştır: ’70 kuşağı da anlayamamıştır onu, evet. Turgut Uyar’ın *Toplandılar*’ına, Edip Cansever’in *Şairin Seyir Defteri*’ne, Cemal Süreya’nın *Beni Öp Sonra Doğur Beni*’sine denk ürünler verirlerdi yoksa. Bu ’80 sonrası şiir için geçerli değildir.” Uzundur ’80 sonrası şiirin neliği tartışılıyor ve ben kendi adıma II. Yeni’yle yan yana adı anılacak bir şiir yazdıklarını da düşünmüyorum. Düşünen varsa beri gelsin. Ferhad’ın ’80 kuşağını bu kadar ululamasını es geçiyorum ona katılmadığım için. Çünkü ’80 kuşağı olarak adlandırılan şairlerin, bahse konu kitapların yanına konulacak bir şiir yazdıklarına inanmıyorum. Ama bu noktada beni şaşırtan daha önemli bir şey var: Cihat Duman’ın herhangi bir şekilde Ferhad’ın bu sözlerini olumsuzlamaya yönelik herhangi bir şey söylememesi... Belki daha sonra söyleyecektir. Ancak Duman, muhtelif yerlerde, yani kendi bloğ’unda ’80 şiirine dair görüşlerini ifade etmiştir: “Bence yazdığımız şiir değişmeyecekse bir anlamı yok yazmanın. Son zamanlarda kendini tekrar etme pahasına kitap çıkaran şairleri eleştirdiğimi biliyorsunuz. İyi şeyler yapan insanların arkasında durmak lazım. Kıskanmamak lazım. 80 kuşağı şairlerinin ne durumda olduğunu biliyorsunuz. Yeni şairleri...” (‘röportaj veriyordum’, konuşan: Yavuz Türk, cihatduman.blogspot.com) Böyle düşünen bir editörün, Hüseyin Ferhad gibi ’80 kuşağının hem önemli bir temsilcisi ve sözcüsü olan bir şairin dosyasının yapılmasını desteklemesi gerçekten dikkate değer. Ancak konuyu daha da derinleştirerek tartışmaya açmasını beklemek de doğal hakkımız...

Söyleşideki bir noktaya daha değinmem gerek, bence en önemli aksaklıktır bu çabadaki... Can Habip Türker, sorduğu bir soruda resmen ve fiilen Ferhad tarafından boşa düşürülmüştür. Tabi ki bunu yaptığı için Ferhad’ı suçlayamayız. Demek ki dersine iyi çalışmamış birisi çağırılmış onu söyleşiye. Bilinir ki şairin hemen her eseri hakkında asgari fikir sahibi olmadan yapılan söyleşiler ve yazılar bizi hatalı çıkarımlara götürebilir. Ferhad da bu soteyi affetmiyor ve çekiyor pikeyi, Türker’in sorduğu soruya karşılık sözü hemen *Cennet Diye Bir Yer*’e getirerek...

Dosyada en dikkat çekici yazı ise, hakkını yememek lazım, söyleşiyi yapan isim olan Türker’in... Öyle sanıyorum ki tarihci bir akademisyen olması yazısına temel teşkil ettiği için. Bu, farklı disiplinleri şiire uygulamak açısından önemli bir gelişme ancak bazı aksaklıkları da ortaya çıkarmıyor değil. Elbette eleştiri hakkımı saklı tutuyorum. Ne diyor Türker, bir bakalım: “Tarihsellik anlamı gereği özcü, kökenci mefhumu dışlar. Irkçı-milliyetçi tarih anlayışı ise temelde bir ‘arılık’ peşindedir. Türklüğün saf halini yakalama, diriltme amacı güder. Diğer bir deyişle ‘Türklüğü’ tarihsel süreci içerisinde ve yaşadığı coğrafyalarla kazandığı anlamıyla kavrama peşinde değildir. (...) Hüseyin Ferhad şiirinde Türk mitolojisinin tarih ve coğrafya kadar yer tutmadığını ifade etmeliyim. Bu elbette bir tercih meselesi olduğundan yerilecek bir durum değildir. Öte yandan, Hüseyin Ferhad’ın şiirini modern bir destan olarak okumanın, ancak kısmen olanaklı olduğunu düşünüyorum. Çünkü onun şiirinde bir destanın gerektirdiği kimi yapısal unsurların yer almadığını kabul etmek gerekir.” Türker, hem bu dosyanın editörü hem de bir şair. Tezini doğrudan kendisine bir soru yönelterek açıklamaya çalışalım. Ne de olsa *yeniyazı*’nın yayın kurulunda bulunan arkadaşlarından bazılarının kitaplarına

birkaç kelime de olsa değindim. Kısa bir süre önce yayımladığı *Yenilgiler Balbalı* (Simurg: 2010) adlı eserinde mitolojik bir sıfır noktasını konu edindiğini gördük onun. Ve gördük ki bu kitap Ferhad’ın poetikasına değil Seyhan Erözçelik’in poetikasına daha yakın. Ama nedense ‘Karahan’ın dünyayı yaratmasına ilişkin anlatıda sıklıkla bağlamda yeri olmayan yabancı kelimeler kullanılmış. Her ne kadar Türker, “İrkçı-milliyetçi tarih anlayışı ise temelde bir ‘arılık’ peşindedir.” dese de dil tutumunda daha titiz olması, eserinin niteliğini yükseltebilirdi. Bence bağlam bunu gerektiriyor.

Zeynep Oktay’ın yazmış olduğu yazıdan ise pek bir şey anladığımı söyleyemem. Dizelere ilişkin olabilirlik belirtmekten uzak yargıları mesnetsiz bir şekilde ifade etmesi gerçekten tuhaf... Hele bir de Platonculuk’a karşı çıkarken yazının bir noktasında, daha yazının başında Platoncu bir yorum yaptığını fark etmemesi gerçekten tuhaf ötesi... Derrida adında bir şahsiyet, bir zamanlar yaşadı bu dünyada... Hem ‘insanın özü’ ne demek? Sadece George Thomson’un aynı adlı kitabına gönderme olarak kullanılıyorsa o başka... Yazmıştım o konudaki görüşlerimi; yinelememe gerek yok! (bk. ‘şair/yazarın anomalisi üzerine birkaç söz’, *Ayracç*, S. 15) Bir de şu var: şiirde konuşanın illa ki şair olması gerekmez. Persona da olabilir. Ve elbette dikkatli bir göz *Kılıç İpekte Sinanır*’daki persona ile *Simurg*’daki persona arasındaki farkı görür. Bu anlamda başlığı Hüseyin Ferhad olan bir dosyada ağırlıklı olarak *Simurg*’a değinmek bizi amaca ulaştırmaz aksine uzaklaştırır.

... Sapını da sayarsam seviyor çıkar.” (Söz: Nino Varon, Müzik: Aydın Sarman, Şiir ve seslendiren: Demet Sağıroğlu)
-Sanmıyorum... karayazi.editor@gmail.com

Alper T. İNCE

LAMPA SİPERİ

Ben ki reddedilmiş bir şiir
sessizliğiydim, iç burkan bir iletiden
sızan, ama zahmetine aldanılmayan.
Ben ki eski bir lamba siperiydim
Tavan arasına atılmış, gölgesini unutan,
başı dik üzücüyle kalemi karşılayan
Ve sancısı ılık bir poyraz kararlığıyla
düşüncemi yalayan kadın, hayır
indirme kirpiklerini
çünkü tek kanıtısın yaşadığının.

Papyon Tayfun TÜRKKAN

SEVDİĞİM

Sen deniz gibisin sevdiğim,
kimi hırçın,
kimi dingin.
Şimdi bekliyorum,
sevmek için,
ama
ağlamak taşıyabilir mi seni?
üzerine doğan güneş,
gece süsün yıldızlar,
hepsi senin sevdiğim

Ozan Can TÜRKMEN

ANAHTAR

Sen o eski saraysın
Bahçen herkese açık da
Kapıların kırk kilit.

Biz seni cezamız karanlıkta
Ateş diye çalmıştık.
Şimdi spotların altında
Bir antika lamba
Öyle mi şiir?

Durgunluğu işlesen keşke
Kapıyı suratımıza
Çarpıp çıksa yangın.
Belki tekrar hükümlerin dışında kalırsın.

Kalabalık saçlarını çiğniyor
Ne yazık!

Gece gündüz solumadan
Sana anahtar deniyorum.

Musa ÖZ

YORULDUM GÖLGEMDEN

Ne zaman kalabalık bir gökyüzü geçse
Alıp iki ucundan sana ekliyorum

Nerden geçersen yoruluyorum gölgemden

El atsam su olup düşüyor bakışların
Kaybolup gidiyorsun saçlarının arasında

İncire dikiş at, kirazın çomağını kır

Esmerliğinden al yaşam gücünü

Bir elma koparıyorum uzanıp gökyüzünden
Kamaşıyor ellerim

Nerden laf açarsam yoruluyorum sözümden

Aşkın mutluluktan gayrı her şeyi var
Yürek, antik çağların ergenliğidir

Kalabalık oluyorsun yürürken gizlerinde

Çalı çiziklerini sil değip gökyüzüne

Ferhan ÖKE

BİZ, KENTLİ KUZULAR

Biz kentli kuzular, şürekâsı toplu iğne başı kadar,
Lepiska saçlı pejmürde bir kaputta
-Ve onların ölen anneleri için.-
Hep bir sebep olduk.

Biz kentli kuzular, her şeyimiz ellerindeydi bizim,
Hiç hak etmediğimiz bir zamanda teknolojiye ve neonlara
[doğduk

Renkli atom kâğıtlardan hayatlar burkup da sonra
/sığışmaya çalışarak leş bir köle terbiyesinin içine/

Biz kentli kuzulardık, kendiliğinden değildi hiçbir şey,
Ancak hatırlayabilirdik sonunu
Kitaplar yakıldıkça ısındı dünya
Isındıkça eridik içindeki bizler

Avuç dolusu salkımından
biz kentli kuzulara cevabıdır yaşamak
Zor ve ziyadesiyle yalnız bırakılmışlığında devşirme atın
yelkovan dökülen elleri

Pul pul hünerli hevenkler taşmalı denize
yüksekliği maharet gerektirmeli her kuşun
Sonra uzatmak saçını
ehil olan erile

Konadabilirler sola dönünce tabut
Kuşkonmazlar bazan kona dabilirler
Bazan kona da bilirlen yalnız konakladıklarında
Uykusuz veyahut susarak.

Biz kentli kuzulara kurdun cevabıdır:
Şiir.

HIZLI TREN PROJESİ

Ecvet Emrah Göktaş'a

Harflerimizi mezar taşlarından çaldık babalarımızın
Hem Rahman oldu ve tabii Rahim oldu, ölümler
Doğurdu acıdan koyulaşmış yerlerimize
Her şiir yeni bir projeydi; geleceğimizi karartacak bir ırmak
Bizler, gencecik kızlar, oğlanlar
Şiir yazmaya başladık
Neyimiz varsa içimizde, işte onu verdik birbirimize
Yanaklarımızda küçük kırmızılıklar, pespembe benekler
Ve en ayıp sözleri söyledik kendimizce,
Birer hediye, kanlı ısırtıklar, çoktan yaşlanmış ailelerimize
Sonaçta benim de babamın en önemli cümlesi,
Hızla geçip gitsin diye hayat.

Siz biliyor musunuz, benim gülüşüm kaç boyutlu?
Dilimden çağıl çağıl dökülüyor bir su
El üstünde tuttuğunuz dizeleriniz mi var kıyılarımdan
sakındığınızı?
Ben beş köşeli değilim, altı köşeli, sekiz köşeli
Yuvarlacık hatlarım, küstah, saldırgan
Ama bir çift güzel söze, bir dizeye
Dört köşe oluveriyor eteklerim.

Bir tren geçiyor içimden her gün
Yapraklar sallanıyor ağaç dallarında kendi halince
Sürattendir diye sesleniyor iç odadan annem
Onun da demek acımış içinde bir yer diyorum kendime
Babalara kızılmaz, biliyorum, haklıdırlar ne yapsalar
Annemi kimler üzmüştür diye yanıyorum sokağa, taşa...
Bir tren geçiyor içimde gizlice.

Yirmisindeyken bir kız
Sevgisinin adını kolay yazamıyor beyaz kâğıtlara
Projeler ürüyor kendi halinde, sonlanmıyor hiçbir cadde
Bir volkan boşalıyor; içime ateşten bir ırmak
Emrah, "eyvah! Babam geldi." diyor
Ben açık açık ağlıyorum.

Bekir GÖL

İÇİMDE GÖLGELER

bir çizik bir sıyrık belki bir çentik
yüzümde bir iz bir kalıntı belirsizlik
kendi sonunda bir nokta

içimde gölgeler
ıssızlığını yerleştiren
saçlarımdan tırnaklarıma kadar

çok eski bir yerlerde
çürümüş parmaklarım
ölü izler bırakır benden geriye

durağan boşluklarda
boşlukların yamaçlarında
ben bir noktayı kendi sonunda

BİR ŞEYİN ÖZETİDİR

her tatminin büyük bir dikkatle
seçerken insan en alâsını
şaşar beşer elbet üçer beşer
aldığı her soluk
yıkıyor kalbinin kalâsını!

her önüne gelen günün
silip de itinayla pasını
biri gelip çoğu kez de gelmeyerek
kıyıyor insanın ne yapıp edip
hayat içtiği cân-ı sefver tasını!

kokmuş ete saplanmış ruhuyla
tutarken üstündeki bedenini yasını
iki dirhem merhem sürüp ömrüne
insan ya manasını buluyor
ya belasını!

Alican AYDOSLU

ANGARYA SOKAKLARI

dağılmadıkça taramazdım gönümünü
serseriyimdir ben ara sıra
bohçacı azmiyle bağırırdım göklere
sererdim acılarımı pek sakın
şifa bulamazdım ya, o ayrı mesele

sel olurdu logar kapakları
manavda yüzerdim hüznün kare taşlarında
en çok elmayı severim baştan aşağı
elma çekirdeğinde yüzerdim ara sıra

sen tam sokağın nefesinden bakardın
üstelik nefesin ucundan bakardın
öpmek suç olurdu yüzünde aniden
dudaklarına kalsa müebbetlik mahkum
ben de bakışınla yatardım

yine de yüzerdim sokaklarda
simitçinin çığlık kokulu simitleri
ve güz vakti sararan elleriyle yüzerdim
boğulurdum haa iyi boğulurdum
tutunamazdım ya bir dala, işte o ayrı mesele

sokaklarda yüzerdim beş yüz metre
kulvar kulvar keserdim kaldırımları
sonra vapurlanarak gelirdim üsküdüre
bir bakış atardım güvertesinden balıkların
o da gider bir martıya dolanırdı ya
şehir ağlardı tüm sokaklarıyla

DAR KAPI / ANDRE GIDE

Seda ERİŞ

“bağlıyor sonsuz olan / biz, sonlu yaratılmışları / kendi sonsuzluğuna...” E. Eroğlu, *Belirsizlik*

André Gide’in Hıristiyan dünya görüşünün naif çizgileriyle çerçevenilmiş, erdemın özüne ve birliğine giden yolda aşk merceğinden kırılarak geçen iki sonlu yüreğın sonu olmayan yalnızlıklar, bekleyişler ve acıarla örülmüş anlarını patetik kırılmalarla derinleştiren eseri *Dar Kapi*, bu gerçeklikten hareketle kusursuz aşkın insani düzlemdeki olanaksızlığının insanüstü aşka giden yolu aralayabileceği sorgulamasına elverişli; yerelde Fransız edebiyatının genel anlamda ise dünya yazınının geniş okuyucu kitlesi bulmuş yapıtlarından biridir. Yazar roman boyunca günlerin, ayların ve yılların devinimini durumsal göstergeler yardımıyla oluşturur

Gide *Sayfalar*’da kendi ifadesiyle bu yapıtında da diğer bütün kitaplarında olduğu gibi ironik bir yön bulunduğunu, belli bir mistik eğilimin eleştirisini yapageldiğini belirtir. Gide’in eleştirisinin özünde saf Hıristiyan teolojisine sürekli karışan Yeni Platoncu mistik öğeler yani insanın tanrıyla aynı özden olduğu düşüncesi yer alır. Bu çıkırın kurucusu olan Plotinos insanın ve diğer varolanların kendisinden taşıdığı/türediği Bir olana ulaşma idealini *emanatio* (türüm) teorisi içerisinde açıklar. Her varolan Bir olanın ışığından pay alarak vücuda gelmiştir. Bir olan ilk neden kendisinde etkin olma potansiyeli taşıdığından ötürü kendi mükemmelliğinden taşarak görünümelerini oluşturur.

“İlk anlamıyla nice varolan varsa, ne biçimde olursa olsun, varlıklar içinde olduğu söylenen nice nesne varsa, bunların hepsi bir olmakla vardır. Bir olmasaydı ne gibi bir şey olabilirdi? Sözüne ettiğimiz Bir’den ayrıldıklarında onlar yok oluyor; nitekim bir olmayacak olsa ne ordu, ne koro ne sürü var. ... Olan birlikleri yok olacak biçimde bölümlere ayrılan şeyler varlıklarını yitirir.” (*Enneades*, Altıncı Kitap IX)

Eser boyunca dinamik haldeki durumlar silsilesi bir bakıma Hz. İsa’nın “Dar kapıdan girmeye çabalayınız.” sözüyle biçimlendirilmiş davranışlar örüntüsü şeklinde tezahür eder. Küçük kilisedeki Papaz Vautier’nin vaaz esnasında okuduğu kısa sure (*Dar kapıdan girmeye çabalayın. Çünkü kişiyi yıkıma götüren kapı büyük ve yol geniştir. Bu kapıdan girenler çoktur. Yaşama götüren kapı ise dar, yol da çetindir. Bu yolu bulanlar çok azdır.*) Jerome’un zihninde ve yüreğinde Alissa ile yürümek istediği yolu erdemın ışığıyla aydınlatır. Mutluluk, bu iki gencin benliğinde bir taraftan cesaret, diğer yandan ölçülülük, beri yandan da doğruluk şeklinde farklı formlara bürünen erdemler aracılığıyla cüzi istencin külli istence yaklaşma edimidir. Bu aşk ve onun ruhu disipline eden tarafı, hem Jerome hem de Alissa için mutluluktan çok onu elde etmek için harcaacakları sonsuz çabanın peşinden koşmalarını sağlayan itici bir güçtür aynı zamanda.

“Kendimden geçmiş bir halde, rüyadaymışım gibi yengemin odasını görüyordum yeniden, uzanmış kakhahalar atan yengemi ve gülen parlak teğmeni görüyordum. Gülmenin, neşelenmenin düşüncesi bile yaralayıcı ve onur kırıcıydı; bunlar günahın iğrenç abartılısına dönüşüyorlardı.

“Bu kapıdan girenler çoktur... diye tekrarlıyordu Papaz Vautier, sonra konuyu iyice anlatıyordu. Ben süslü püslü, gülen bir kalabalığın gruplar halinde neşeyle ilerlediğini görüyor, bu kalabalığın içinde yerimin olmadığını, olmasını da istemediğimi hissediyordum. Çünkü onlarla beraber attığım her adım beni Alissa’dan uzaklaştıracaktı.”

Kendinden geçercesine gülmek ya da ağıt yakmak gibi insan zihnini bulandıran kimi edimleri Hıristiyanlık onaylamaz. Ölçülülük diğer iki monoteist dinde olduğu gibi Hıristiyan ahlakında da gözetilen bir erdemdir. Unamuno, aşırılığın zararlı olduğu yerin mantık olduğunu söylerken *Günlükler*’inde; Ortaçağ’ın theosentrik soluğunu duyumsatır bize adeta ve bu soluğun kalıcı izlerini üzerinde taşıyan Hıristiyan dindarlığının duvarlarında çınlar sesi. Felsefe biçimselleştirilmiş aklı esas alırken, aklın sınırlarını zorlamaktan geri durmaz çağlar boyunca; Ortaçağ hariç.

“Felsefeciler bir zincir oluşturur ve birisi kaybolurken, bunun inşaa ettiğini yıkan bir başkası belirir. Ve yalnızlık içinde peşi sıra birbirlerinin yerini doldururlar.” (*Günlükler*, 2008)

Gide, başkahramanı Jerome üzerinden Hıristiyanlığın gündelik hayata, oradan da toplumsal alana olan mesafesini kısaltarak, dini tutumların gölgesinde yaşanan hayatların topografyasını çıkartır, resmini çeker. Bu bağlamda Gide, kilisenin sadece ibadet edilen bir yer olmadığını, aynı zamanda bu yapının biçimsel ve kurumsal/resmi olan tarafının da altını çizer. Bir otorite olarak kilisenin yetkesi aldığı kararların tartışılmazlığında saklıdır. Bununla birlikte Jerome’un kendi özgür iradesiyle geniş kapıdan girenlerin yolundan değil aksine dar kapıyı bulan az kişinin safında ilerleyeceğine dair verdiği güçlü karar ve duyduğu kudretli inanç bir taraftan Hıristiyanlığın baş ilkelerinden biri olan insanın hür, özgür bir varlık olduğu gerçeğiyle uzlaşırken diğer yandan da İspanyol filozof Miguel De Unamuno’nun *Günlükler*’indeki şu ifadelerle de örtüşür:

“Özgürlüğü kilisenin içinde aramak gerekir, onun bağrında.

... Kilise sürekli gelişimdir. Kilise’nin imanun izzeti olan çocuklarının aşka gelip ürettikleri anlaşılmasız düşünceler, mütevezazların ortak duasının oluşturduğu bulutun üstüne yükselir....

Bir olgudur, öneme haiz bir olgu, muhteşem bir olgudur kilise yaşamı. Söylemsel basit mantığa meydan okuyan Kilise çağları kat ediyor: Absürd, yaşıyor ve suyun üstünde kalıyor ve bundan da önemlisi mütevezazların canına can katıyor.”

Alissa’nın Günlüğü’nde sözü geçen şu ifadeler Hıristiyan dünya görüşünün / tasavvurunun ilk kez Augustinus tarafından sistemli bir şekilde geliştirilen, tarihin başlangıcı ile bitişinin aynı noktaya karşılık gelişini anlatan çember teorisini etkisizleştirip tarihin bir defa daha tekrarı olmayan olaylardan mürekkep bir süreç olduğu tek çizgili zaman anlayışını kazandırdığı bilincini yansıtır niteliktedir:

“Ne kadar mutlu olursa olsun, ilerleme olmayan hiçbir durumu kabul edemem. İlahi mutluluğu Tanrı’da erime olarak değil sonsuz, hep devam eden bir yaklaşma olarak hayal ediyorum kafamda...”

Aşk hakkında o ana kadar yapılmış olan tüm tanımlar geçerliliğini yitirerek, tanımlar üstü bir adlandırmaya kavuşur iki genç için. Aşk kişinin kendisini keşfe çıktığı, kendisiyle bulunduğu, varoluşsal bir yolculuk mudur? Hayat, Alissa ve Jerome için erdem-aşk-mutluluk üçgeni çevriminde birbirine yaklaştırılmaya çalışılan iki ucun en kısa mesafeden mutluluğa giden yolu nasıl çizebileceğine endeksli yarar ya da haz amacı güden ahlakiliğinden çok uzaktır. Aşk, belki de kişinin kendi bilincinden kovulup, kendisini başkalık yüklediği o bilinç üzerinden seyre dalmasıdır. Aşk kendinde bilince giden yolda dar kapı’dan geçilerek varılan zorlu bir süreci gereksinir.

“Bazen onu konuşurken dinlediğimde kendimi düşünürken görüyordum gibi geliyor. Bana beni açıklıyor, kendimi keşfettiriyor. Onsuz var olacak mıyım? Ben sadece onunla benim.... Aşk hakkında yapılmış sıradan onca tanım, benim

yaapabileceğimden ne kadar farklı. Bu konuda hiçbir şey söylenmemesini, onu sevdiğimi bilmeden sevmeyi isterdim. Özellikle de o bilmeden onu sevmek isterdim.”(Alissa’nın Günlüğü’nden.)

“Sadece seninle ben, hatta benden daha fazlası oluyorum.”
(Alissa’nın Mektuplarından.)

Aşk, “doğanın anlaşılmasız ilahisini” anlaşılır kılıyor, yakarışın senfonisine inayetin ruhundan üflüyor ve kalbin kendisini koruyamadığı açıklanamaz bir melankolinin ruhunda en geniş yeri kaplamasına izin veriyor. Alissa’nın sessiz, dua ile karışık çağıl çığlıkları mektuplarında aşkının münzevi tanıklığını, vicdan muhasebesiyle birlikte yapmaktan geri durmaz:

“Kuşların her şarkısında bunu duyuyor, her çiçekte bunu kokluyorum, dua etmenin tek şeklininse hayranlık duyma olduğu sonucuna varıyorum ve Aziz François ile beraber tekrarlıyorum: Tanrım! Tanrım! E no altro (ve başka bir şey değil), kalp anlatılmaz bir aşkla dolu.”

Hıristiyanlık, Tanrı merkezlidir. Bu anlamda bütün varlık Tanrı’nın istenci neticesinde, Tanrı istediği için vardır. Tanrı’nın yüceliği karşısında eğilmek, alçalmak, küçülmek Hıristiyanlığa özgü erdemlerin en ulvisidir. Bunun tam zıddı olan kibir ise yani kişinin kendisini Tanrıyla bir tutması günahların en büyüğü olarak kabul edilir. Bu İbrani dininde Tanrı aşkın bir varlık olarak mistik panteizmde olduğu gibi birliğinin sınırları beşer bilinciyle kırılmaya çalışılmaz. Alissa, Jerome ile yakınlaşmalarının Tanrıya birlikte ettikleri dua anlarında maksime ulaştığını, bunun da Tanrı’ya duyulan saf hayranlığın bir sonucu olarak ortaya çıktığını söyler. Sonsuzluğun hükmü altında Tanrı’da birleşmek ancak ölüm aracılığıyla gerçekleşebilecektir. Ölümün ayırabileceğini düşünmek dar kapıdan geçebilen bir grup azınlık için bir çılgınlıktır, aksine ölüm “bütün yaşam boyunca ayrı kalmış olanları yaklaştırır” birbirine.

Ortaçağ düşünce tarihinde Patristik felsefenin kurucusu olan Augustinus, Hıristiyan inançlarına, ilke ve normlarına ilk kez dizgeli bir bütünlük kazandırarak kilisenin felsefesini yapmıştır. İnsandaki gerilim, tedirginlik ve çatışmalı haller Augustinus’a göre onun Tanrı’ya kendisini tam anlamıyla verememesinden kaynaklanır. Dolayısıyla kişi en yüce doğruyu Kutsal Kitap ve bizatihi ruhu vasıtasıyla kavrar ve yakalar. Confessiones’te Augustinus’un iç sesinin muhatabı Tanrı’nın kendisidir.

“... Benim için sen nesin?Acı bana ki konuşayım! Senin için ben neyim ki seni sevmemi buyurasın, bunu yapmazsam bana kzasın, bitmez çilelerle tehdit edesin? Seni sevmemek az mı çile? Off! Tüm bağışlayıcılığınla söyle bana efendi Tanrım: Benim için kimsin sen? Ruhuma söyle: ben senin kurtuluşunum.... Bu sesin peşinden koşmak, seni sarmak istiyorum. Yüzünü saklama benden. Ölmek amacıyla yüzünü görebilmek için ölmek istiyorum.”

Alissa kendisini Jerome’u Hakiki Güzellikten yani Tanrı’dan uzaklaştıran, Hakikatın bilgisine ulaşmasını geciktiren engel olarak görmektedir. Oysa Jerome ve Alissa’nın birbirlerinden sakladıkları tek gerçek kusursuzluğa ulaşmayı aşkları için istemiş olmalarıdır. Her ne kadar fırsat bulduğu anlarda bu gerçeği Alissa ile paylaşmaya çalışan Jerome’un itirafları (“Seni orada bulacak olmasaydım gökler umurunda bile olmazdı”) söz konusu olsa da Alissa bu aşka verici tarafın kendisi olmasından asla ödün vermek istemez; ama diğer yandan da ölümünün ardından Jerome’un eline geçen günlükleri bu sırrı ifşa ederek, gerçek duyguların üstünü örten örtüyü kaldıran biricik belgeler olacaktır:

“Zavallı Jerome! Keşke tek bir hareket yapmasının yeteceğini ve ondan beklediğimin bu hareket olduğunu bilseydi...”

Çocukken, sırf onun yüzünden güzel olmayı dilerdim. Şimdi bana öyle geliyor ki, sadece onun için kusursuzluğa ulaşmak istemişim ve o olmadan bu kusursuzluğa ulaşamaz. Ah Tanrım! Bana öğrettiklerin arasında ruhumun dengesini en çok bozan da bu.”

Erdem aşka karşı bir direniş midir, yoksa kalbin en doğal eğilimi olan sevginin sürekliliğinden doğan yücelişler örüntüsü mü? Alissa’ya karşı duyduğu şiddetli aşk, Erdeme dolayısıyla Yüce Yaratıcıya giden yolu açarken Jerome erdemli bir yaşayışa ulaşmak ve Alissa’yı hak etmek uğruna dinmek bilmeyen yoğun çabalar sarfediyor ve Alissa ile ortak bir gelecek paylaşımını ondan uzak tutan her türlü handikabı kendisinin biricik düşmanı olarak görüyordu.

“Alissa, İncil’in bana bahsettiği o çok değerli inciye benziyordu; bense sahip olduğu her şeyi onun için satan kişiydim. O zaman ne kadar çocuk olursam olayım, kuzenim için beslediğim duyguları bu şekilde adlandırmakta ve aşktan bahsetmekte haksız mıyım? Daha sonra tanıdığım hiçbir şey benim için bu ada daha layık görünmedi, zaten benim en belirgin endişelerinden üzüntü duyacak yaşa geldiğim zaman da duygularım pek değişmedi. Çocukken yalnızca hak etmeyi düşündüğüm kuzenime dolaysız bir şekilde sahip olmaya kalkışmadım...”

Oysa Alissa Tanrı’ya Jerome’yi daha fazla sevmeme gücü vermesi için yalvarırken aşkını Tanrı’da eritip, tekrar onda bulmasından başka bir şeyi kastetmemektedir. Alissa için hayati öneme sahip olan hangi ruhun Tanrı’ya daha layık olduğu sorusunun cevabında saklıdır. Diğer taraftan Jerome ile olan aşkının büyüklüğü de ulaşılamazlığından kaynaklanmıyor mudur zaten?

“...O beni sevmekten daha iyi şeyler için doğmadı mı? Eğer benim olacak olsaydı, onu bu kadar sever miydim? Kahramanca sayılabilecek her şey mutluluğun içinde ne kadar küçülüyor?”

Gide, Alissa karakteri aracılığıyla ahlaki olan ile dinsel tutumu birbirinden çok kesin olarak ayırır. Daha da önemlisi yapılan eylemden alınan sonuç bizi dünyevi ahlaka götürebilir; hâlbuki iyi davranışın niceliğinden çok düne nazaran bugün ne oranda daha iyi olduğumuzdur. İyi olmak ile iyilik yapmak arasındaki ayırmadır bu. Unamuno bu bağlamda yöntemin gizli anahtarını avucumuza bırakır:

“Yöntem? Hak edilmiş olanları sonsuza kadar biriktirmek; bugün dünden daha iyi, kesin olarak daha iyi olduğumuzu ve bugün dünden daha çok, daha varlık, daha tanrısal olduğumuzu bilmek.”

Dar kapı, aşkın içinde hiçbir kuvvetin barındıramadığı mantığı bulmak için artık fedakârlığının tükendiği ana vardığında ölümün yüreğindeki yaşam parıltısından gözlerini alamayan Alissa için Jerome ile el ele yürüyeceği huzurlu ve dingin hayatın geleceğine giden yola açılmaz. Çünkü bu yol iki âşğın birlikte yürüyemeyeceği kadar çetin ve dardır. Jerome’un son yakarışı, bir meleğin esirgeyen kanatları misali Tanrı’da birleşmenin hakiki anlamını arayan yüreklerin üstüne gerili olarak onları kibrin ve şehvetin safaletinden koruyacaktır.

“Tanrım! Biz, Jerome ve ben sana doğru ilerleyebilsedydik, birlikte, destekle, iki hacı gibi yürüyebilseydik hayat denen bu yolu. Birinin ‘yaslan bana dostum eğer yorulduysan’ deyip, diğerinin ‘seni yanımda hissetmek bana yetiyor’ dediği iki hacı. Ama hayır! Bize öğrettiğin yol Tanrım, dar bir yol, iki kişinin yan yana yürüyemeyeceği kadar dar.”

TEHLİKELİ GÜNLÜK

Seyhan ÖZDAMAR

İçim tehlikelidir... *Ve* sürekli bir dönüştürme halinde. Dışarı ve dışarı olmayan, her şey şu an yanımda... Yüzünü değiştirecek olan ne peki? Değişmesi gereken mi yoksa? Yürüdüğüm sokak, beslendiğim nesne... Olması, oluşması gereken mi? Tuhaf, ama yürüyorum işte. Önümde katılaştan görüntüyle birlikte, rüzgârın öpüştüğü... Bir yandan, gittikçe uzaklaşıyorum bu oyundan, rüzgârı öpen bu defa ben oluyorum. İçim tehlikelidir. *Ve* gözüm, göz bebeklerim bir devinimdir. Bir döngü... Dün bunu düşündüm, bunu... Güneş sistemi Tanrı'nın gözüydü. Güneş tanrının gözbebeği... Çevrimini tamamlıyordu. Hiç şaşmadan... *Ve* evreni tanrının bir bedeni olarak gördüm; nefes alıp veren bir insan, ve ondan da daha büyük olan... bir başka gözbebeği, bir başka gözbebeğinin içinde... Ama görünür olan bir et parçası değildi, görünmez bir et parçasıydı boşluk... Dedim, içim tehlikelidir benim. Dedim, demeliydim, neden? Gerçek olmayıp da olması gerekenler vardır onun içinde çünkü. Aldığı yerden, götüreceği yerler... Görünenden daha da görünen, görünmeyenden daha da görünmeyen... Yürüdüğüm yol pek gerçek gelmeyebilir ey okur, ama üzerinde yaşadığımız dünya çok mu gerçek sana? İster bunları bir manifesto olarak algıla, ister bir ütopya... İnsan tutunanlar için vardır ölüme ters açılar çizerken, ama kaçınılmaz olandır unutulmuş. *Peki*, görünür olan gerçek ne? *İçim tehlikelidir*, dedim size, bazen garip varlıklar derim, derin çekiyor nefeslerini, hissediyorum. Onlar canlanırken, ben nesneye dönüşüyorum. Herhangi bir nesne, "*şey*" gibi mesela, dünya gibi, belki taşın, belki dünyanın gözünden bakmak için dünyayı tanrının gözü olarak algılıyorum.

"Tamamlanması gereken bir şey vardı ötede taaaaaaaaaaaaa ötede, bu bulmacanın içinde ölümüm."

"Dünya tanrının gözyaşıdır, dedim, düştüm!" düşündüğüm, taşıdığım; karanın ve suyun. Benden "*şey*"leri yazmamı bekleme ey okur. Bunlar şeyin anasıdır ve ters akıntılar birbirine çarptığında oksijene karışır. Baloncuklar çıkaran ey okur, sen bu dünya denen balonun içinde değil misin, peki şiir?

CİHANGİR'İN BOYALI MARTILARI

Kış gelmeden, Cihangir'deki evinin boyasını yaptıran Orhan Pamuk'u gördüm. Kaldırımın üzerine çıkmış, tavanını kontrol ediyordu. Şöyle bir göz gezdirdim. *Ve* balkonunu gördüm bir başka balkondan. Düz bir cam masası vardı ve bir demet çiçek, karşında Sarayburnu... Sonra, birkaç gün sonra boyacıların boyaları... İstanbul'u boyuyorlardı sanki. Dün aynı yerden baktım. Bir martı beni gezdirmek istedi. Sonra Lale Müldür'ün penceresinin önüne konan martı aklıma geldi. İstanbul'un en güzel gözlü martısı onunkiniydi. Bir gün boyunca her dizesinde o martı eşlik etmişti. Bense çocukken martıların gözleri olmadığını düşünür dururdum hep hayaller kurarak.

Yusuf TURHALLI

ÜŞÜYÜNCE BİR

Üşüyünce bir çocuğun elleri, utanır soğuk akarsuya düşen yaprak kırık sırf tersinden okumak için hatay'ı, yukarı akar asi yusuf'un kanlı gömleğini aldığı gün yakup sürgün etmemiş miydi kurtları kenan ilinden? uzaktan çöle gömülen bir bedevi hayyam şarap doldurup sakilik yapar çiçek'te rakıya her uzandığında bir el sırf tersinden okumak için sokağı dönünce solda kalacak ev hiçbir şey ısıtamaz rüzgârda savrulan kalbi camdan bakan bir kadın kadar üstümden çekilişi ellerinin çok değil, dizine yatıp gideceğim saçımda kar kokusu ellerim üşüyor, utansın soğuk yusuf başını uzatınca düştüğü kuyudan yırtılan gömlek sesi asinin kucağına düşen ilk intihar gözlerime perdesi iniyor son sahenin sokağı döndüm, önümden işte o kapının içimde kırılan korkusuyla sevgi boşa değil bulaştırmam seni oturduğum yerlere çiçek'te rakıya uzanmış el sahi, niye sevmiyorsun beni?

7 Aralık 2010

Rasim DEMİRTAŞ

SİR

dudakların alıçların tadında
buruk sarı gün ne çabuk bitti
hadi evine git sevgilim
kimselere söyleme bütün olan biteni

EMPATİ

kendi evi dört duvar
kapkaranlık zifiri zindan

başkalarının pencerelerinden baktı

ÖTEKİ

bir bir söktü
hayat tahtasına
çakılı insan çivileri
pense
kalakaldı sonunda
yalnız gündüzünde

KURGU

uzlaşmak zor belli ki bu coğrafyayla
eşyası dağınık bir düzen
kimyası bozuk bir ruh
ve yazgısı uzak bir ihtimal olarak
çıkma zor sorusu olduğum bu bilmeden

her şey kendi ekseninde
her şey kendi ekseriyetinde dönerken
ve katlanarak çoğalırken çukurumda yeminler
yani bıkmak bile zor aslında bu ritimden
belli ki rayında her şey kontrollü gerçek
kader ve kurban
yolun ucunda kesişen habersiz iki neden

tam da her şeyin ortasında
anlamaların yer değiştiği yeni bir manâda
çöken dünyada ezilen bir ifade bile
yokken gururda,
varmak da zor belli ki hayânın sonuna

herkes kendi safında
herkes kendi safsatasında takılırken
ve ilişirken ödünç bir yaşam gibi aşka
anlaşılma da zor belli ki tanımlardan
nesnenin tespiti bile muamma
insanın hevesi bile tutarsız ölçekte
bizden başka her şey olağan sanki
bizden başka her şey güzel ve sebepli

ayılmak zor dalgınlığından hayatın
hayat bilinçli bir rüya kolajı belli ki

Aralık 2006

Adnan AKDAĞ

SEKMELER, SIÇRAMALAR

kurduğum düşler sabahın alnında seker
duyduğum ses sıvı olup tabanımdan akıtığım
nesnelere ve görüntüsünü saptırmış boyutlar
başımın aşağı döküldüğüm taneciklerle
dağılıyorum kentin üzerine: görüntüsüz

aralarından sızan ruh bulutun oynar gizemini
en üstün gerçekliğini oynar beş taş
kıpırdayan gözlerle acır dokunduğum yerler
titrer yeri sallayan güzellik, taşırır şımarıklığını
silikleşmiş izleriyle oradan oraya bir sarhoşun
istediği karanlık tasviriyle sıçrar sıçrar belleğim

bir taş daha oydu ellerim tırnakları bulantı oje
karmaşıktı seviler yaşanan asli yabancı
zincire taktığım altın küpe; bağlılığın
çığlık veriyorum karşılığında çıkmak için ki
bir doğadan ötekine atlarken uzaklaşıyorum
sanıyor kutluyorum aldatici alışıklığı

2011, Kış

Ramis DARA

Edebiyat ve özellikle şiir kuramları üzerine,
Almanca'dan çevirip yayımladığı kitaplarla, ilgili çevrede
dikkatleri üzerine çeken, üstelik bunu Erzurum gibi bir
Anadolu şehrinde yapan **Ahmet Sarı** (1970) ardı ardına iki
de şiir kitabı yayımladı: *Allah Ağrısı* (2010) ve *Ahmed'e
Konmaya Çalışan Bir Sineğin Arzusu* (2011).

İlk kitabın sonunda “Adrasan, Olympos (18.07.2008)”;
ikinci kitabın sonunda “5 Ocak 2011 Erzurum” yazılı.
Bunlar kitapların tamamlandığı yer ve tarihler olmalı.

30 şiirin yer aldığı ilk kitap, “Allah’a, çünkü Allah: ‘o iç
kanama’...” adamasından sonra şair Lebid’in ünlü sözü
“Allah’tan gayri her şey batıl” ifadesiyle başlıyor ve şiirler
de ‘İçindekiler’ olarak değil de “Otuzoğul” diye
sunuluyorken; 15 şiirin yer aldığı ikinci kitap da “Kâinata
hiçbir canlı yoktur ki, Allah onu perçeminden yakalamış
olmasın.” ayetiyle başlıyor ve şiirler bu kez –yine
‘İçindekiler’ olarak değil de– “Badehu” (“ondan sonra”
demek) diye sunuluyor.

Bu çerçeve-özetten, kitapların şiiri önceleyen bir İslami
duyarlıkla yazıldığı çıkar ki kısmen doğru bir durum bu. En
doğrusuysa şu: Şair varoluşu ya da doğrudan kendi
varoluşunu, İslam Tasavvufu çevresinde yorumluyor.

Ancak böylelikle, hem şiire, hem de ilgili inanç alanına
karşılıklı biraz haksızlık yapılmış gibi de geliyor bana...

Künye: Ahmet Sarı, *Allah Ağrısı*, Salkımsöğüt Yayınevi,
Erzurum, Kasım 2010, 80 s. ve *Ahmed'e Konmaya Çalışan
Bir Sineğin Arzusu*, Salkımsöğüt Yayınevi, Erzurum, Ocak
2011, 80 s.

*

Bakan görür, bakınca görülür; ancak “bakan” şair, yazar
ya da sanatçıysa görmenin sınırları genişler; görüldüğü kadar
duyumsanır, sezilir de. **Engin Özmen**’in (1983) ilk şiir
kitabı *Bakarsan*’a bu duygu ve düşüncelerle
yaklaşabilirsiniz; böyle yaklaşmadıysanız kitaptan bu duygu
ve düşüncelerle ayrılabilirsiniz.

Memleketi Burdur’da yaşayan Özmen, bu durumunu,
bir anlamda, “Biz Diyelim ki Burdur” şiiriyle tescilliyor.
Şiiri Burdur’a, Burdur’u şiire sokuyor.

“Bakma” motifini de, kitaba adını veren şiirde
 (“Bakan”) olduğu gibi bu şiirde de ele alıyor.

“Yine de içine çabuk düşülen bir yerdir burası kaç kere
bakarsanız bakın” (s. 29),

“Yaşı geçkinler kahvede hep bir şeylerden dertli /
Yüzleri beş karıştır uzağa bakmaktan, av boruları sustu diye
sevinçli” (s. 30).

3 bölüm halinde sunulmuş 36 şiirden oluşma kitap,
“Annemi sorsanız bir çiçektir” (s. 9) dizesiyle açılırken;
şiirin tanımlandığı “Şiir” dördüncü bölümünün sonunda yer alan “Ya
da süte limon damlatılmıştır geceleyin” (s. 52) dizesiyle
kapanıyor.

Engin Özmen’in şiiri, II. Yeni’nin imge yapısının
doğayla ve gündelik yaşam gözlemleriyle soslanıp sunulması
bir bakıma. İyice bir şiir. Ancak kitaplar boyunca sürerse,
okurunu sıkacak, bıktırarak, sıradanlaşacak bir şiir gibi de
duruyor. Şairin bu tuzağı aşip aşamayacağını şu anda elbette
bilemiyorum.

Künye: Engin Özmen, *Bakarsan*, Komşu Yayınları –
Yasakmeyve, İstanbul, Şubat 2011, 56 s.

ŞİİR VE.. SONER DEMİRBAŞ

Mehmet Gökyayla

Deneme türü, yazınımızda genel olarak pek tanınmaz, tanınıp bilinse de edebiyat derslerinin genel olarak ezberci ve kalıpcı yönleri nedeniyle çoğunlukla bilinenler ya eksiktir; ya da doğru değildir. Aslında sanatçı, hele yazar ya da şair için çok önemli bir alandır bu tür. Öyle ki hem yazan, hem de okuyan için denemenin ufuk açıcı, yeni öğrenmeler vaat eden bir yönü vardır. Yazarın doğruyu arama yöntemi, kendi kendisiyle iç hesaplaşmasıdır bir bakıma deneme. Özellikle arayıştan kaçmaması, hatta daha da ötesi sürekli arayış halinde olması beklenen şairin, bu türe başvurusu, onun hem yargılarını, hem de doğrularını geliştirmekte bir kılavuz bulması anlamına gelecektir çoğu zaman. O kılavuz da kendi iç sesinden başka bir şey değildir elbette.

Tam da buradan yola çıkıyor Soner Demirbaş *Şiir Ve..* adlı kitabındaki denemelerinde. Demirbaş, Şair Ahmet Bozkurt'un *Şair Çalışıyor* kitabı ile ilgili olarak yazdıklarında, "Türk şiir tarihine bütünlüklü olarak bakıldığında çoğu usta şairin denemeyi şiire akraba çıkardığı rahatlıkla söylenebilir. Bu sıkı şairler arasında yer almak isteyen yeni, hevesli genç şairlerden de şiirlerinin yanına bir akraba bulmalarını istemek-beklemek çok da yanlış olmasa gerek." (s. 53) diyerek bir bakıma kendi çabasını da açıklıyor. Kitabın birçok yerinde yukarıdaki yargılara da yer vererek, şairin sürekli bir arayış içerisinde olduğunu ve sorularını yanıtlayabilmesi için deneme türünün çok geniş olanaklar sunduğunu da belirtiyor.

Kendisi de şair ve öykücü kimliğinin yanında usta bir denemeci olan Kemal Gündüzalp, "Yeni Çağın Sanatı: Deneme" başlıklı yazısında; "Çağımızın insanının bireyselliği önemsemesi, onu denemeye daha çok yaklaştırıyor. Bu yanı sıra deneme, öznenin etkin olduğu, bireyin belirleyen olduğu bir yazınsal türdür. Çünkü denemenin başat özelliklerinden biri *ben* diyebilme yeteneğidir. Ben diyebilmesi, gelecekte toplumsal anlamda bireyselliğin temel belirleyici olacağı yeni yatay örgütlenmeler içinde tür olarak kalıcı olacağının göstergesidir."¹ diyerek, deneme türünün birinci tekil kişiye özgü düşünceler içerdiği ve bunlara dikkat çektiği olguları üzerinde durmaktadır. Gerçekten de özellikle şairlerin her birisinin yeni bir şiir anlayışı peşinde koşmaları, şiirde kendi seslerini bulmaları gerektiği düşünülecek olursa, deneme türü, onların kendi düşüncelerini, kendi anlayışlarını sorgulayabilmeleri açısından önemini bir kez daha ortaya serecektir. Demirbaş da bu gerçekliğin farkında olarak ele almaktadır denemelerindeki konuları *Şiir ve..* adını verdiği kitabında.

Soner Demirbaş, yalnızca kendi düşüncelerini açıklamakla kalmamış; aynı zamanda günümüz şiirinin sorunlarına da değinmeyi ihmal etmemiştir denemelerinde; "Günümüz edebiyat dünyasında şiir, deneme ve eleştirinin bunca bolluğuna rağmen kısırlığından söz edilecekse, ki öyledir, sorgulanması gereken bir durum var demektir." (s.9)

diye belirterek. Demirbaş'ın yargısına katılmamak olası görünmemektedir. Dergilerde sürekli olarak yüzlerce şiirin yayımlandığı ama bunları yazanların büyük çoğunluğunun bile, başkalarının, hele hele ustaların dahi yazdıklarının okumaktan uzak olduğu günümüzde, şiir bolluğuna rağmen, özellikle şair kısırlığı öne çıkmaktadır. Nitelikli ürünlere zaman zaman rastlansa da, günümüz şiir ortamında istikrar, varlığından söz edilemeyecek bir olgu olarak durmaktadır okur karşısında. Bunda belki de -benim daha da çoğalmasını umduğum, çünkü bir taraftan da her dergi yeni bir ışık, yeni bir okuldur ve her yenisine ayrı bir umutla sarıldığım- edebiyat dergilerinin bolluğu önemli bir etkidir.

Günümüz şiirinin bir diğer eleştirilmesi gereken yönü olarak, şiir yazan kişilerin kendilerini geliştirmemeleri, kendilerini eleştirmemeleri gösterilebilir. Geçen zamanın toplumsal koşulları her dönem biraz daha farklılaştırdığı, yaşamın modern trenlerde giderek daha hızlandığı günlerde; şair her daim bir iç hesaplaşma içerisinde olmalıdır. Soner Demirbaş, benzer düşüncelerden yola çıkarak, "Şiir söz konusu olduğunda, kendine bile karşı çıkmalı şair. Çünkü şiirden yana olmak bunu gerektirir. Şiir, her şeyden önce kişinin kendisiyle hesaplaşmasıdır. Bu hesaplaşma elbette estetik, ideolojik ve insani bir hesaplaşmadır. Şiir gereksinilen anlamı yaratma çabasıdır." (s. 16-17) demekte ve eklemektedir: "Şiiri şiir kılan, yan yana duran sözcüklerin sözlük anlamlarının dışında okurda oluşturduğu çağrışımlar, imgelerdir." (s. 17)

Daha önce de bir yazımda belirttiğim gibi, şiir geleneğimizin eksikliklerinden birisi, çok az sayıda şairimizin poetikalarını anlatan yapıtlara sahip olmamızdır. Şairlerin şiire dair görüşlerini belirttikleri bu çalışmalar, kendi şiir anlayışlarını okura aktardığı kadar, şair adaylarına da yol göstericilik yapmaktadır. Soner Demirbaş, deneme türünün şiire bu olanağı sunduğuna dikkat çekerek, "Şiir kültürü ve şiir etiği gereği yazdığı şiiri açıklamaması gereken şair (şiir kendini anlatır) yazdığı denemelerle kendi poetikasını anlatabilir. Anlatmaya çalışırken de yine kendi poetikasının oluşumuna-gelişimine katkı sağlayabilir." (s. 11) diye yazmaktadır. Her ne kadar bazı dönemlerde, bazı şairler, şiire yaklaşımlarını anlatmak için şiirler yazmışlarsa da, doğal olarak Demirbaş'ın da belirttiği gibi, bu iş için asıl alan deneme olmalı, şiirin konusu daha özgün bir izlek olmalıdır.

Şiirin neden az okunduğu, şiir kitaplarının baskı sayılarının az olmasının nedenleri, zaman zaman yeniden gündeme gelmektedir. Konuyla ilgili olarak Bedrettin Aykın'ın, "Son çeyrek yüzyılda, şiirimizde gözlenen nitel yükselişe koşut olarak, okur yaygın popüler kültür karşısında, poetik kültürünü arttıramamış, günümüz şiirinin gerisinde kalmıştır. Bu tablonun oluşumunda, ülkemizde yarım yüzyıldır uygulanmakta olan kültürsüzleştirme politikaları kadar, emperyalizmin son aşaması olan küreselleşmenin dayatmasıyla toplumsal, kültürel, etik ve estetik tüm insancıl değerlerin paraya endekslenip erozyona uğratılmasının da rolü olduğunun bilinmesi gerekiyor."² şeklinde belirttiği saptamasına katılmamak pek olası görünmemektedir. Özellikle şiirin bir üst dil kurduğu ve bu dilin sıradan okur tarafından kolay kolay benimsemeyecek olduğu görüşü, tartışılan konunun en temel yanıtlarındandır. Soner Demirbaş, işte tam da burada, Şiir ve Serüveni başlıklı

1 GÜNDÜZALP, Kemal; *Yeni Çağın Sanatı: Deneme*; Agora dergisi, Sayı: 43; s: 58

2 AYKIN, Bedrettin; *Şiirin Arka Odası / Denemeler*; s. 23

YERYÜZÜ

sondan başlayan özgürlük köprüsü, görünür
ama dünya Rigoletto öyküsü
mersiyelerle parlatır sevimlileri
bir cinayet düşürür insan yüzü
Paris yitirilmiş iklim artık
ansızın çıkıp gelir bucina ve lituus,tersine senfoni
hangi çağdan palamut meşesi
bak,bir şair kendinde yürürlüğe girer
iyi ki Yevgeni Onegin'den yana oyum

provasındayım kuşlara karışmanın ve tütüne
yıpranmış karlara hayatın keskin
fiyort yaşı başıma vuran
mürekkebinin boşaltır "aşkın çabası boşuna"*
şimdi rokforla şarap keyfi mi Paris?

dünya, akasyalar toplansın alınına

*Shakespeare

denemesinde, şiirin bir üst dil kurduğu ile ilgili görüşlerini belirterek, “Düzyazı bildirir, şiir ise sezdirir; düzyazı anlatır, şiir ise kurdurur. Şiir dili bu bağlamda dilin bilinen, görünen anlamının ötesine geçer. Bu ise şiir dilinin düzyazı dilinden farkını gösterir. Bu fark, bir karşı dil olarak şiir dilinin (Üst-dil) kendini yeniden yeniden kurmasıdır.” (s. 26) demektedir. Şairin bir üst-dil olan şiir dilini oluşturabilmesi için de doğal olarak en başta dil bilincine sahip olması gerekmektedir. Yazar, bu düşüncesini, “Şiirin şairde ve okurda bir etki yaratabilmesi için, içinde dilbilgisi ve dil bilincini barındırması gerekir. Şiirde kullanılan her sözcüğün bir anlamı, bir tarihi olduğu göz ardı edilmemelidir. Dil, sözcük varoluşu gereği ideolojiktir. Bu nedenle her şiir içinde bir derinlik bilgisi taşır.” (s. 42) şeklinde açığa çıkarmaktadır.

Alıntılardan da rahatlıkla anlaşılacağı gibi, Soner Demirbaş, *Şiir ve..* adını verdiği kitabında topladığı denemelerinde, şiirin ne olduğu ve nasıl olması gerektiği yönündeki düşüncelerini, şiirin sorunları ile bu sorunların nasıl aşılabileceğine dair görüşlerini ayrıntılı bir biçimde ele alarak hem kendisini sorgulamakta, hem de şiir okuruna yol göstermektedir. Böylelikle yazının bazı yerlerinde belirttiğimiz deneme türünün işlevleri de tam ve sağlıklı bir biçimde yerine gelmektedir.

1972 doğumlu Soner Demirbaş, bugüne kadar yayımlanan *Dinginlilik* (2002-Hera Şiir Kitaplığı), *Seyir Defteri* (2004-Yom Yayınları) ve *Yaz* (2011-Komşu Yayınları) kitaplarının yanı sıra, şiiri gerçekten de düşünce dünyasının merkezine aldığı kanıtlamaktadır *Şiir ve..* adını vererek daha önce birçok farklı dergide yayımlanmış olan denemelerini bir araya getirdiği kitabı ile. Kitabın arka kapağındaki tanıtım yazısında yer verilen “Genç bir şairin şiir dünyamızda görülen sorunlara verdiği cevaplardan oluşan bu kitaptan öğrenilecek çok şey var.” ifadesi böylelikle doğruluk kazanmaktadır.

KÖK SEKİZ: SUYA DÖNÜŞ

taşların sinekli örücüsü zihnim ey
yerden söküp yer kurmaya mı
değil mi çıkmaya tırnakların
zihnim ey tatlı kaşını
ellerim hâlâ benzemiyor sana

çağla topladım da diplerden sabahları
ermiş çekirdeklere durdum
kabuğundan fırlayan öz şimdi
dura döne düşen yaprak
zihnim ey tekleyen zaman
unutmaya mı bu toprak
dilim dönüyor hâlâ coğrafyama

adımda soluyan sesler
taşları sezen... babamdır
açılmış nardan dökülen tane şimdi
sesler ey
babam mı oh çeken leçede serinliğe
köküm müydü o taş
bıraktı ellerime oku diye giderken
sesler ey değişen kara
babamdır derken sudandı sesim oysa

suyu senden önce bildim zihnim ey
tayyare böceği kovaladım sandım da
paçaları sıvayıp adanmışım taşlara
zihnim ey yağmurda kuyruğunu kıstıran köpek
koştuğum yer hâlâ ova
başaklar gördüğüm boynu ekmeğe eğik
bu sanrı çırpılmış ağaç
aldanış bitti
yaprakları artık toplayabilirim

12/10 Giresun

Gülden AŞÇIOĞLU

DEN HALİ'M

bir deli düş'me
de denebilir
kaldırımdan uçuşurken
yaprak döne döne
bir serçeye çarparak
ayağıma vurunca
atamam adımımı sana
korkarım bir gerçeğe çarpmaktan
bir deli düş'
meli yaram
dan.

28 Nisan 2010

BLUE'S

Bir gemideydim;
Aşağı tükürsem gökyüzü,
Yukarı tükürsem deniz.

GÜMÜŞ KAŞIKLARIN UCUNDA

Ece ÜRKMEZ

Gümüş Kaşıkların Ucunda; yaklaşık on dört yıldır çeşitli dergilerde yayımladığım birçok şiiri de içine alan uzun bir çalışmamın sonucu. Kendine ait odadan günışığına çıkmayı bekleyen şiirlerin toplamı.

İlk şiirlerim doksanların sonlarında *Kum*, *Dize* ve *Şiir Ülkesi*'nde görülmesine karşın o şiirleri yazış sürecim on altı ve on yedi yaşlarıma rastlar. O yıllarda şiir dünyası benim için uzak bir ülkeydi. Yeniden okumalarla kendimi beslediğim birçok şair vardı. Ahmet Haşim, Melih Cevdet Anday, Oktay Rıfat, Turgut Uyar'ı anmadan geçmek istemiyorum. Merkeze uzak bir mucize olarak duyumsadığım taşra; taşrada yaşarken şiir arayışına katılmak Caroline Von Günderode'nin 'hayattaki tek büyük kazancım kendim olarak kalmamdır' deyişindeki tavrı içselleştirmemi sağladı.

Kendime sesleniş olarak aldığım bu cümleyi yazgım gibi yaşadığım, özgünlüğün farkına daha çok varıp, şiir üzerinde düşündüğüm süreci başlattı. Bu sürede şiir birikimimizi tanımak kadar çağdaşlarımızın şiirlerine büyük bir özenle eğildiğimi söylemeliyim. Fanzinler de dahil birçok edebiyat ve şiir dergisine abone oldum. Geçmişin ve şimdinin izlerini takip etmeye başladım. Şiir arayışında öğrendiğim sabır, şiirime karşı tarafsız ve acımasız tavrım böylesine uzun bir çalışmayı zorunlu kıldı diyebilirim.

Birkaç yıl aradan sonra şiirlerimi *Edebiyat ve Eleştiri*, *Yasakmeyve*, *Deliler Teknesi* ve *Akatalpa* dergilerinde yayımlamaya başladım. O yıllarda bir heykel atölyesinde çalışıyordum ve ışığın taşın kanı olduğunu öğrenmişim. Mermerdeki pozitif ve negatif formların ışık oyunlarıyla nasıl canlandığını fark etmişim ve şiirin kanı da dergilerde aktıyordu, can buluyordu. Şiirlerini artık neredeyse ezbere bildiğim şairlerle aynı sayfalarda yer almak beni yüreklendirmişti fakat kitap hayalim yoktu.

Bir şiir yazarı olarak -şair demiyorum- şiirlerime eğilirken benimsediğim çalışma taşı çapaklarından ayırma ve içinde yatan gerçek özü ortaya çıkarma olarak nitelendirilebilir. Bu şekilde henüz şiir olamamış metinlere uzaklığımı korumayı da başardığımı sanıyorum. Elbette yazma kaygısı her şeyden önce geliyor varoluşsal durumlar barındırıyor. Bu büyü içersinde şiir, kitap fikrini, hayalini yaşatmıyor kendisinde. Benim sürecim çok doğal gelişti. Bir gün şiir kapımı çalmayabilirdi, bana küsebilir, çok uzaklara gidebilirdi dönmek üzere. Şiirin garantisi yoktur. Yarın gelip gelmeyeceğini kimse bilemez. Bu yüzden kitap hazırlığına girişmedim, kitap için şiirin başına geçmedim. Şiir çağırıldığında olmam gereken yerdeydim .O kadar...

Kitapsız şairler ve kitabı olan şairler arasındaki sözde ayırım - şairin statü arayışına girmesi - şiirin bir amaç olarak görülmesi- gibi kavrayışlarından epeyce uzakta kaldığımı da belirtmek isterim. Yarışmalar ve şiir ödülleri konusunda aynı şeyi söyleyebilirim. İlkelerim, poetik ve etik kaygılarım önemi her zaman korumuştur. Elbette büyüklü olma halini de...

Kitaplaşma zamanına gelirim; şimdiye kadar kitap olsun diye bir dosya hazırlamadığım halde, kitaba aldığım şiirler adeta bir kitap için dayattı. Az önce de söylediğim gibi herhangi bir şiir ödülüne katılmayı düşünmediğim için dosya konusunda ön hazırlığım yoktu. *Gümüş Kaşıkların Ucunda*'yı iki bölümden oluşturdum. Seslenişlerin yoğun olduğu birinci bölüm,

İNANIŞ SAATI

otobüse binmiş bir çılgıktır yaşam
güvercin dolusu kadınların Üsküdar'ında...

Üsküdar; sokağı yağmura inandırmanın aşkı
avluyu sabaha hazırlamanın sessizliği ağır;
bir çiçeğin günahıyla açıyorsa korku
ışığın rüzgâra inanması zaman alır...

riya bu kış çok can yakacak suya inanalım
hincını camlardan alıyorsa bir adam, aynayı ayır...

çiy yaprağından, kuş yeminden nesi var inanmanın

ay durulanmış; gökyüzü kapılardan sağır
dumandan gelecek haberi bekliyor ev
duman insanı acıktırır; ev inanmışlığın toplamı
salıncaksa ilk baş dönmesi inanışın...

sesin simsiyah bir şatoya yerleştirdi beni
"onuncu ağıtı" külü ateşe inandırmanın sabrı
kuşku dillerinse inanma karanlığa
yolcunun hayali şehre inanmaktır
dünya çocuklardan olma bir sokaksa
baldır güneşin ağıışı; duvarları zararsız...
dut lekесinin kana inanmadığı gibi
inanmazdı kurşuna akıl

dünyada yarılan en güzel şey ekmek
inanacaksak buna inanalım ve çıplaklığına
insanın o en uzak...

biz asla kanatlanamayız
özgürlük bu yüzden acı
şarabın görünmeyen kısmına da inanmalı...

ölüm hangi renkte olursa olsun
ölünün bıraktığı çelikten daha sert

kim neye inanırsa inansın rıhtımında
üşüdüğü kadardır insanın düşü

kim neye inanırsa inansın
çocuğa inanmanın sonu yok...

'geçiyorum söylentinin suyundan'; ikinci bölüm 'ben tanrıya şans dilemek kadarım'... Bu bölümde şiirimdeki izlekler daha belirgin.

Yaşamımda her anımı hep bir ayrılma kopma hali olarak yaşadığım için şiirlerimden kopmam hiç de zor olmadı. Kanguru Yayınları son dönemde, değer verdiğim birçok şair arkadaşım şiirlerini kitaplaştırmıştı ve bunca yıldır emeğine ve şiirine saygı duyduğum arkadaşım Aydın Şimşek'e kitabım hususunda güven duydum. Kısacası kitap bir mecburiyet haline dönüştü ve çok kısa sürede yayınevine ulaştı.. *Gümüş Kaşığıın Ucunda*'ki damlanın evrendeki boşluğunu doldurma zamanı gelmişti belki de.

Mehmet GİRGİN

BU ÇÖL KİMİN İÇİNDEN GEÇECEK

Boşlukta yeni şarkısını söylüyor rüzgâr
Sürüklüyor ne varsa kentte, kederler içinde
Kırmızıçizgiler süslüyor yalnızlığımızı- yalan yok
Bir evde değerli olabilir insan- insanın yası
Güzel kız, bir tas su ver- içelim
Gözyaşı yüklü bulutlardan- Himalayalardan
Sokaklar kedilerini kendine saklıyor- hüznüne
Yıl 1999- neredeyim- delice dolaşıyorum
Eski Rum kasabalarında- uçurtmadan sonra tutukladılar beni
Suçum- dinginlik- derelere kaçan topları yakalamak
Kentler niye kapalı bu kadar- kim açmalı
Saçma olacak ama kutsal olan nedir- bu ıssızlıkta
Yalnızlıktır belki- renkli bir çiçek gibi açmalı- yalansız
Dereler özgürce akmalıdır maviye
Atlılar da nereye gittiler- yönüzlük bu
Uykuya gömülürken şehir
İçinden trenler geçecek uluyarak
Karmaşa, daha fazla karmaşa
Güzelleşsin diye düşlerimiz
Kilometrelerce yürümüş Sinan
Öyle söylemişti- bir yaz günü
Sonbahar da uzadı buralarda
Bekçiler hüznüleri topluyor yine
—bu çöl kimin içinden geçecek arkadaş

21 Ocak 2011

Mustafa EROĞLU

BİR DAĞIN GÖLGESİ

Gümüşü kentin hay huyunda, yıldız söylenceli
Yeraltı sinemalarında Türkiyesiz
O kırmançı cumhuriyet bana inanmamış da...
Yani bir kedinin güneşine ayna tutarken ben
Yani bir namlunun soğuma zamanında, ellerin yanarken

İşte gıyabımızda, bin bir rivayet öyle.
Bu daha ne ki!
Orospuların ovulmuş yerleri,
Aslanlı yolun panzerleri,
Ve berbat müzikler! Ve berbat müzikler!

Sonuncu baharı nasıl mı karşıladım?
Bir dağın gölgesi üşürken içimde,
Dört yanım bir köpeğin en ücra ikindisi.
Titrek atlarıma güneşi içirdiğim, kıyısında.
Seçili bacıları, kutlu olsunlar diyedir.

Diyorum ki, haber bültenlerine gitme artık.
Aşiret dizilerine boş ver.
Oluruna gelirse, bir selam gönder bana.
Göneririm belki.
Belki insan içine çıkarım.

Ümran ERSİN

ISLAKTI NEFRET HENÜZ

su yürümüş ağaca
geldi demek
tomurcuk zamanı

dal uçlarından kavranık
bulut griliği
az sonra ıslanarak akacak

çapkın bir kuş
eğilip
ıslık çaldı
bana doğru
çevirdiğimde başımı ağaca
gülümsedi gözlerim

*senin kanadına takılmak istiyorum. mor alacasında savruk
delimsi gülüşlerin; orada yırtılıp sıyrılarak aktı gözlerim.
dinle; parmaklarından dökülüyorum ürkek.*

*en sapkın çıplaklığından seyretmekte mor dikenli tepeler,
aşağılarda kendine gömülü vadilerin cılız derelerinde
sürüklediği yitik seslerini. neden ısrarla herkes, tırmalar
acımasızca bir diğerinin yalnızlığını.*

yağmurla dolaşan ıslak anı
kasımpatıları sever misiniz
ıslanmayın sizi bu tarafa alayım
bazılarınız
çamura saplansa da olur
zaten bana uymayanlardandınız

arkamda sürekli esneyen
kış yorgunluğu
sen sorma o yağmuru
sokak lambalarının alıp kaçırdığı
bu silik karaltılar
pek bi yabancı
sevgiyi öğrenmeden
nefret serpilen
ıslak göz bebeklerine

13.04.2011

Nur BİLGİN

FA DİYEZ

Gece sahipsizliğim ol
benim ol
okşa sayfalarını kitaplarımın
çünkü onlar benim
ölümden arda kalan
yalnızlık sayacı
gülsem mi ağlasam mı iklimleri
hain ikilemleri
yerine konulamayacak varoluşlar
midemde nefesinden alıntılar
bir fa diyez anlar beni
gerisi kalıntılar.

Caner ÖNAL

KARAFATMA DAĞI

Toprağı doyurunca
yağmuru taşırım bademe
fazla gelince eflatun seçerim beyaza lavantadan

öyle işittim ben böyle işlettiler beni okul sıralarında
gidip gelirdi karafatma dağı eteklerinde sırt çantam
düşmeye teşne

kadınlar ve erkekler balkon köşeleri
kapı önü kabukları bahçeli evleri
yokuşu çıkarken bile ağzımda etin posası benim
yutkunamıyorum dediklerinizi yutamıyorum

etrafında
uykular yakıyorum ve çalı çırpı söküyorum
ikinci öncesi gölgelerini alıyorum uçurumların
etrafıca

duyan geliyor kızaran elmalar baharsız
bir alıyor bir gidiyor suyun derdi
teneffüslere varıyor
kurt düşüyor içime bir çekiyor bir yalıyor damarlarımı

çocuk diyorum sana bilirsin şeker sonra...

Mustafa DEMİRCİOĞLU

AHŞAP EVLER

Eskimiş yüzleriyle yaslanır birbirine
Ahşap evler
Denize dar sokaklarda
Fısıf fısıf

Öpe okşaya kaldırır
Her sabah sevgili rüzgâr
Gerinir çok yıllık uykusundan
Uyanır pencereler

Çatılardan sızar da güneş
Cıvıl cıvıl dolunca sesler
Sımsıcak bir ümitle
Isınır yorgun odalar

Ne yılların yaşlılığı
Ne yıldızsız gece
Vursa bir damlacık serçe
Açılır şevkle kapılar

Tek vuslatlık aşkı, Aslısı
Değince tenine tatlı dili alevin
Bir sabah vakti belki gece yarısı
Cayır cayır ahşap evler

Ankara, Şubat 2011

Can GÖRTAN

ÇAĞ KARASI

“Ey ahmaklık: bir tek sen ölümsüzsün.” -Antonio Gramsci

kara bir gül uzatır rengini
teslim olmuş ırmakların bordasına
palaz. pusaran saaati gökyüzünün
daha bir parlayan sabah yıldızı

kara gözlü bir kız çocuğu
dipsiz kuyulara döker kahkahasını
ardı sıra ıssız kervanlar
çöl ve ayaz

kara tırnaklarını bölüştüğümüz somuna geçiren
kentsoylu iştah
yaşamakla ağırlanır güz yüklü çehrelerde
sakalları uzar banka kuyruklarında
çöpür adamların

elimde nuh nebiden kalma bir teber
çalıyorum çağın ziftine, karasına
leylak leylak aralanıyor sonra
revnaklardan bir pencere
mızraklar da sığıyor
bakışlarıma

İbrahim İSPİR

ATEŞ SÖKÜĞÜ

/ondan aksın= terim/

çünkü ben hokkayım
mürekkep
yazgısı tanrıya tnrı misafiri
görünmezim ben.

batıp çıkan kayıp
tanıdık bir küfürüm ben
gökte uğursuz gezegen
gezgin bir ses bekledim vücudumu işleyen
koridorlar beni suç sayar.

budur şiirin şifresi
çok önceden akşam oluyor süresiz
içim kapalı kilit yorgun
sokak fısıldıyor
taşa dövdüm kendimi.

benden başka bin sevgilinin belası
görünmez mühürlü dudaktır
belli onun da allahı ısmarlama
otopside soy ağacı mecbur.

ben ateş söküğü alev dilinde
vücudum mermer sesli
ondan fark etmez.

Gültekin EMRE

Sessiz bir çığlık değil, “düşünceli bir zaman”. Düşündüren bir zaman aslında dünyayı düşününce; Irak ve Amerikan Emperyalizmini düşününce: “korkuların ardına saklanırsa halk / suskunluğunda boğulursa ülke / dönüp durmaz mı hep // illikelliğin çemberinde”. Bu ağıtın sonu hiç gelmez: “oyyy! göğsünün gergefinde / çile işleyen ülkem // Türkiye’im // ruhumu nişanladım / oya titreklüğünde sana”. Oysa hangimizin annesinin çeyiz sandığına saklanmadı çocukluğumuz, korkularımız, geleceğimizin belirsizliği? Kovalanan neydi peki “dar anlamlara sığmayan?” Kovalan ne çok şey vardı hayatımızda, bizi bırakıp giden ve yetişemediğimiz. Bizi “çoğaltan” ise “küçük mutluluklar”dı hep. Ne zordu o küçük umutları, yaşam kırıntılarını yakalamak, yakamıza bir rozet gibi takmak. Konuşan biz olsak hadi neyse, “ay”a kulak vermek hep ince bir düşünce hiç incinmeden. Bizi bir yana bırakalım, *Ay Konuşsun*; anlatsın halini ve halimizi. “Ateşin gözü kör” olsa da, düşler ne orada, ne burada bitmez; ay görür bunları, rüyalarımızı. Deniz hiç susmaz, çalkalanır durur kendi içinde kıvrana kıvrana Ay’ın gözü önünde; sözler durmadan konuşur dalga dalga; sokalar dalgındır dalıp giderek kendi dünyasına. “Suyun kanı çekilmiş” olsa da, “ezik bir sabah” geçse de içimizden, “sular çekil”se de tümüyle “şiirin kanyonundayız”dır, *Ay Konuşsun*’a dalıp gitmişsek, Aydan Yalçın’ın şiir dünyasında. “Düş cambazı” bir evren kuruyoruz kendimize demektir bu da. Orada, dizeler arasında “sarı bir” “ağır gölgesinde kentin” ortasına kurulmuş bir yaşamın içinden geçip giderken. *Ay Konuşsun*’daki şiirlerle yer yer çok kırgın, kırılğan, yer yer umutsuz, bezginim. Kadınlık halleri değil, ama anaç duygular da değil, fakat farklı duyguların sağanağında ıslandığım öykülerin dünyasına sığmıyorum. Özlediğim aşk elimden tutuyor ve beni bana emanet ediyor. Yalnızlık peşimi hiç bırakmayan çok sadık bir dost. Aşk, hayal! Sessizlik de onun kardeşi, kankası. Sardunyanın tedirginliği kırılan “dev bir akvaryum”un canına eşit; şangırtılar ayyuka çıkıyor, balıklar sebil, suyun kanı çekiliyor mavileri bağrına basıp. Sokakların ağır yaşam koşullarından belleri iyice bükülmüş, düşünceli ve dalgınlar. Sabah sesleri ise, öylesine “yoksul”, öylesine yalın! Pencereden ayın saçlarını tarayan kadının gözleri “kırık iki sokak lambası” sanki. Gece “kör”dür içindeki tersine akan nehirlerle. “Çilingir acılar”ı ne yapacağını bilemez kadın. Oysa öpmek ister “su kuşunu kavun kokan gagasından”. Gece atları geçer sırtları terli; atlar geceye binip giderler düşlerden, rüzgârın kanatlarına tutunup: Masal gibidir atlarla gelen sevgilinin düşü, düşüncesi, hayali... Kadının saçları sevinçten kentin sokaklarına ağar tel tel. Oysa kent “üç adım önünde”dir “yağmur ve alkolle sarhoş, serseri”. İmgeler “eteğini kaldırır”, orada başka bir hayat vardır çünkü, “düş gezgininin” şiirleriyle birlikte. Kadının saçları “yıldız”, yüreği ise “ay süzmesi”. Öyle bir gecedir ki karasını göstermeden yaşamına giren, “deniziğnesiyle” dikilen göğsümdeki “yırtık yelken”. Dilim mi? “elma şekerinin kızaran yüzü”. O yüzden ve özgürlüğü kelepçelediğinden “hiçbir kadın yüzünü / süslemez asla peçe // kör bir yasa bu”. Ülkemizin nereye vardırma istediği kör karanlığa karşı

ISSIZLIK

pencereyle aramızda hamurlaşır
turuncu bir ısrar bekleyen boşluk.
çekip gitmiştir ateşin ordusu/bir
renk unutmıştır, diğer renkteki suretini
aynalar girişkenliğini yitirmiştir

ansızın an’a dönerim
küçük bir hamleyle kırılır
beyaz fayansın gönderindeki ıssızlık

çıkış, işte! Aslında “özgür benliğin yansımasıdır sevgi / baş koyduk karanlığın çekilecek ipi”. “Yaralı at” imgesi ülkemizin haliyle ne kadar da örtüşüyor! “sesim gözlerini bağlamış / körebe oynayan sokak / beni susuz bırakma aşk”. Bu ülke “öksüz / bir salkımsöğüt” gölgesi “kırılğan” ve “yaralı”, “ve geceye sapanan diken”. Oysa “haziran bakışı kuş kirazı gözleri” vardır hayatın “okşadıkça toprağın çocuklarını”. Yıllardır gördüğüm ne “her şimşek çakışında” incinen “gök”, o yüzden yüzümde “düş çürüğü”, sokaklar “yetim”. Öksüz bıraktılar sokakları, evleri, odaları, sevdaları, düşleri; her yanım yaralı, kırgın ve kahırlı. “gül veren elde gül kokusu kalırmış”, ne güzel! Kalsın, hep kalsın gül kokusu!.. Ben ellerimi çoktan “fırtınayla” değiştirmiştim sessizce. Bilen bilir “çöllerde serkeş bir sahra ateşi” olduğumu. Yüzüm ise ezeli “sonbahar”, gül açmaz orada, hep solgundur çünkü akşamlar.

Aydan Yalçın, ayı konuşuyor, ayı konuşturuyor, ayı şiirine katık ediyor, ayın sevdalarına buyur ediyor okuru. Ay hayat değilse nasıl bir metafordur onun şiirinde? Sevda kırgınlarına, kentin parçaladığı insanlara, gölgesini arayanlara, düşünüyü yitirenlere, denizi kuruyanlara, ırmağında boğulanlara, yalnızlığını bir pelerin gibi taşıyanlara, ülkemizin peçeleşmesine direnenlere... daha pek çok şey yüreğini açıyor iyileşmek üzere olan yarasını gösterir gibi Aydan Yalçın. Dilini sıkımsıyor, kısımıyor dilinin fitilini. Yalın bir evreni kucaklıyor benzetmelere fazla yaslanmadan. Sezdirerek şiirine yol aldırıyor, şimşekler çaktırıyordu atlara bindirdiği imgeleriyle. Taze, dipdiri bir şiir çıkıyor ortaya kendi özgünlüğünü ilan ede de, *Ay Konuşsun*’da. “Böğürtlen bakışlı, saka kuşu” çocukluğuyla da tanıştırıyor okurunu “yaban incirleri gibi hür / yağmur ormanları gibi gür”. İçindeki “göçebe” sesin tınısı dizelerine ayna tutuyor.

Nasıl bir ses Aydan Yalçın? Gevrek, tertemiz, sardunya kokulu, yürekli, taze, yani yeni bir ses!

Saliha Zeynep ERGÜN

BİR ADAM KI...

Hüzünden başkasını göremiyorum demişti; gözlerinde
Gözlerimde doğdu hüznün dedim; sevmez misin?
O, bana öyle gelmişti bir kış akşamı
elif-ba'lı bir kitabın arasında saklı
Esmişi yüzüme mucize
dudaklarından...
Bir o zaman konuştu
Sonra sessizlik... Sessizlik...
Sessizlik gölgem oldu.

-Sessizlik demeyeceğim.

Güvercinin zarif ayaklarında arasın bütün sırlarımı
Ona ne yazdıysam göğe uçurdum.
Dua oldu bir zaman
Bir zaman nida...

-Sessizlik demeyeceğim.

Günah değdirmedim gölgesine dahi
Sessizlik...
Sessizlik balçıktan adam...
İçimdeki ayak izleri onun...

-Sessizlik, sessizken doğdu.

Tamer SAĞIR

KOLAY LOKMAYIM AŞKA

kırılmış ellerime buz koydun, tutsam elini acır geçmişim
ben acıya bir sana kördüm, düğümüne boğazımdaki
ne yalandan gülmüşüm ama güneşi selamlayınca gözlerin
ne lügatler açıp kapamışım, lirikmişim acınası halime
bana kalsa bütün olay bu, bana kalsa kıyamet hemen bu gece

B'nin zihni parlak alınlığı yüzümde hep bir niyeyse
çarmıha gerilmişim kuran'a sıkışmışım ya da
hayat denilen şey anlamıyorum sevgilim niye böyle.

B'nin cesareti tek sıkımlık kurşun ama tek katım
Beynimdeki zar kabuk bağlamış diye beni öldürmek istersen
Babam gibi acı bak bana , Allah gibi gül yüzüme.

Isahag Uygur ESKİCIYAN

İKİ DEYİNCE SÜRÜ

osman dün ağladı, sonra fatih, süleyman... sırasıyla tabii
yeni dünya dedikleri hanedanın uzun tespahi
una bulansa da asfalttır çoğunlukla rengi

piton görmen için açtıysam iliği
ayan beyan gevşe işte bu son kıyamet
niyet yeni kıyımlar değil ama baksana
aslan önünde hamburgerle çok ketçap, büyük kola
tiril soğan az mayonez kilo yapar ayrıca

ömer de iyidir, ebubekir de benim favorim ali
bir de osman vardı... o dün ağladı. ben iyiyim!

iki deyince sürü, sürül senden öncekiler ölür
koltuk bu yapışınca baldız, baldır, ballandır
iyi ya sen ne anlarsın buradan yol geçecek diyorsam
bu benim mutlakiyet anlayışım bu kez öyle olsun
in arabadan, arabımı da al tekrar baskı için iyi olur

iblisi çağırma kes şu ıslığı diyor babam
sen asıl iblisi... ha haa bilmiyorsun diyorum
istersen bak bu gözlerim, bu da ellerim
eller vallahi benim. sıcak mı sıcak dünyadayım daha
yeni mekân açılana kadar

Bartış TEMİZKAN

FLOJİSTON

Ateş kundakta büyümez;
küçülür!

DÜŞÜNEN KEMİRGEN

çözmek zorunda kalan taraf
olmamak için günü geldiğinde
aralarındaki kördüğüm göbek bağıni,
uzamasına fırsat vermeden
kemirir, durur
tırnaklarını

ki, toza kondurandır onu annesi

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara (Mollagürani Mah. Teker Sok. No: 8, Osmangazi-BURSA. <i>Gönderilerin bu adrese değil, aşağıdaki PK adresine yapılması önemle rica olunur.</i>)	Katkı Payı	: 25 TL.
Yayın Danışmanları	: İhsan Üren, Gültekin Emre, Serdar Ünver, Yalçın Oğuz.	Posta Çeki	: Ramis Dara adına açılmış 6025702 numaralı hesap.
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Tülay Elal Muş (Barış Mah. Adalet Sok. Adaletkent Sitesi H Bl. D: 3 Nilüfer – BURSA)	Banka hesabı	: Ramis Dara adına Finansbank Fomara Şubesindeki 21329696 numaralı hesap.
Yazışma Adresi	: Ramis Dara PK 68 16361 Ulucami – BURSA	Baskı	: Akın Erim Matb. Hocalızâde Cad. 7/27 Setbaşı – BURSA
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayım. ISSN 1305 – 7685		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi *Akatalpa* (www.akatalpa.com), şiir ve yazarlarının bağışladıkları telifler, İhsan Üren'in ve başka bazı şiir dostlarının sürekli katkısıyla yayımlanmaktadır.

